

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 771)

Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet ve Millî Eğitim Komisyonları Raporları (1/722)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-597/01117

15.6.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kültür Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 24.1.1994 tarihinde kararlaştırılan "Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

GENEL GEREKÇE

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Türkiye'nin batıya açılma döneminde ortaya çıkan telif sorunlarının çözüme kavuşturulabilmesi için hazırlanmıştır. O yıllarda ülkemizde bulunan Alman Profesör Hirsh'in hazırlamış olduğu Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, hazırlandığı dönemde ileri ve gelişmiş bir yasal düzenleme olarak, Türkiye'nin gereksinimlerinin birçoğunu karşılamıştır. Ne var ki, aradan geçen kırk yıllık süre, Türk toplumunda önemli değişiklikler meydana getirdiği gibi, bu Kanunu da günümüzün koşullarının gerisinde bırakmıştır.

Toplumun kültür ve sanat ile ilgili değişik kesimleri bu Kanun ile olan bağlantılarında çeşitli sorunlarla karşılaştıklarını dile getirmişler ve zamanla ülkemizde Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun değişmesi ile ilgili genel bir gereksinme ve istem doğmuştur. Kültür Bakanlığımıza yansıyan istekler doğrultusunda, bir ön hazırlık yapılmış ve Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile ilgili görülen otuzdan fazla kuruluşa resmî yazı gönderilerek, Kanunda yapılacak değişiklikler ile ilgili görüşleri alınmıştır. Ayrıca, üniversitelerde, fikrî haklar ve benzeri alanlarda ders veren bilim adamları ile görüşmeler, toplantılar ve çalışmalar yapılmıştır. Bu konudaki yabancı mevzuatlar incelenmiş, Türkiye'nin de üyesi bulunduğu, Dünya Fikrî Mülkiyet Teşkilatının (WIPO) son çalışmaları ve belgeleri de değerlendirilmiştir; İngiltere, Almanya, Fransa, Danimarka, İtalya ve Amerikan kanunları üzerinde geniş çalışmalar yapılmıştır. Tüm bu hazırlıklar sonucunda ortaya yeni bir kanun değişikliği taslağı çıkmıştır.

Tasarıda, Kanun, öncelikle yaratıcıların hakları açısından ele alınmış ve günümüz koşullarında sanatçıların ve yaratıcıların ortaya koydukları eserler ile ilgili haklarının her boyutu ile korunması için yenilikler getirilmiştir. Bu yeniliklerden biri de, Türk hukuk sisteminde şimdiye kadar yer almayan komşu hakları ile ilgili düzenlemelerdir.

Ülkemizde hızla gelişen yazılım endüstrisinin ürünleri olan bilgisayar programlarının fikrî haklarının, yürürlükte bulunan kanun tarafından açık ve net olarak korunmaması nedeni ile, bilgisayar programları tasarı kapsamına alınmıştır. Bilgisayar programları, endüstrinin her alanında giderek artan bir önemle rol oynamakta, bilgisayar program teknolojisi ülkemiz endüstriyel gelişimi için temel öneme sahip bir konu haline gelmektedir. Bir bilgisayar programını gerçekleştirmek için önemli bir insangücü, teknik ve malî kaynakların yatırımı gereklidir. Buna karşılık ortaya çıkan programın haksız kopyalanması çok kolay ve çok az bir maliyetle yapılabilmektedir. Bu durum bilgisayar programlarının fikrî haklarının çok iyi korunmasını gerektirmiştir. Bu konuda bizim kanun sistematüğimize uygun ve benzerleri içinde en iyisi olması nedeniyle "Avrupa Yazılım Yönergesi" örnek alınmıştır.

Bir sanatsal üretim sonucunda ortaya çıkan eserin sahiplik haklarını korumak ve savunmak amacıyla kurulan meslek birlikleri, uygulamada farklı bir amaç ve özellik kazandığından, kültür dünyasının gereksinimleri doğrultusunda yeni düzenleme yapmak zorunlu olmuştur. Her dalda tek meslek birliğinin kurulmasının öngörülmesi uygulamada tekelci bir yapı oluşturmuş ve çözümü zor sorunlar yaratmıştır. Kültürel alanda gelişmiş ülkelerdeki, demokratik ve çağdaş yapıya sahip kurum ve kuruluşlara ülkemizin de kavuşabilmesi amacıyla yeni bir düzenleme getirilmiştir.

Değişiklikler hazırlanırken, ülkemizde kurulmakta olan yeni radyo-televizyon düzeninde sinema endüstrisinin alacağı durum açısından da düzenleme yapılmıştır.

Son yıllarda kitap, kaset ve benzeri piyasada ortaya çıkan korsanlıkla ilgili olarak da bir çalışma yapılmış ve fikrî haklara tecavüzün önlenmesine dönük bazı düzenlemeler getirilirken, fikrî mülkiyet haklarını çiğneyen bazı kişilere karşı verilecek cezalar artırılmıştır. Böylece, artan cezaların caydırıcılık unsuru öne çıkarılarak fikrî haklar açısından sanatçıların emeği ve hakları korunmak istenmiştir. Para ve hapis cezalarının günün gerçeklerinin gerisinde kalması nedeniyle, fikrî haklara karşı saldırılar ve haksız tutumlar son yıllarda çok artmıştır. Yapılan değişiklikler ile bu olumsuz durumun önlenmesi amaçlanmıştır.

Türkiye'nin çağdaş dünyada hak ettiği yeri alabilmesi için, fikrî haklara, düşünce ve sanat ile ilgili diğer haklara saygı gösteren ve bu alanda son gelişmeleri izleyen ülkeler içine girmesi gerekmektedir. Bu nedenle, Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda geniş kapsamlı bir değişiklik yapılması zorunlu görülmüştür. Türkiye'nin kültür ve sanat alanlarındaki gereksinmelerinin karşılanması ve uygar dünya ile daha çağdaş kültürel ilişkilerin kurulabilmesi için bu tasarının kanunlaşması zorunlu görülmektedir.

Tasarı bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bilgisayar programları da Kanun kapsamına alındığından, 2 nci maddenin (1) numaralı bendinde bilgisayar programlarını belirleyen ilave yapılmıştır. Böylece bilgisayar programları, diğer ülkelerde olduğu gibi "ilim ve edebiyat eserleri" kapsamına alınmıştır.

Bilgisayar programı terimi, donanıma birleşik olanlar da dahil, her biçimde ifade edilen tüm programları ve doğası gereği bir sonraki aşamada bilgisayar programı sonucunu doğurması koşulu ile, bilgisayar programının gerçekleştirilmesine götüren hazırlık tasarımlarını kapsamaktadır. Yapılan değişiklik ile bu husus vurgulanmıştır.

Bir bilgisayar programının fonksiyonu, bir bilgisayar sisteminin diğer bileşenleri ve kullanıcıları ile birlikte çalışması ve onlarla iletişimidir. Bu amaçla, yazılım ve donanımın bütün öğelerinin

istenen fonksiyonu yerine getirecek yollarla, öteki yazılım ve donanımlarla olduğu gibi kullanıcılarla da birlikte çalışabilmesi için, mantıksal, uygun olduğu durumlarda da fiziksel bir arabağlantı ve etkileşim gereklidir. Donanım ve yazılım öğeleri arasında bu türden arabağlantı ve etkileşimi sağlayan program parçaları, genel olarak ‘Arayüz’ diye adlandırılmaktadır.

Bu fonksiyonel arabağlantı ve etkileşim, genel olarak ‘Araşerlik’ olarak bilinmekte ve bu türden araşerlik, bilginin alışverişi ve alışverişi yapılan bilginin karşılıklı kullanılabilmesi yeteneği olarak tanımlanmaktadır.

Bu yaklaşımla, bilgisayar programlarının sadece ifadelerinin bu kanun ile koruma altına alınması, arayüzlerine temel oluşturan düşünce ve ilkeleri de içine almak üzere bir programın herhangi bir ögesine temel oluşturan düşünce ve ilkelerin bu kanun kapsamında koruma altında olmadığı, kuşkuya yer vermeden belirtilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, mantık, algoritma ve programlama dilleri, düşünce ve ilkeleri içeriyor olsa da, sözkonusu düşünce ve ilkeler bu kanun kapsamında koruma altında olmamalıdır. Fakat, bu tür düşünce ve ilkelerin ifadeleri, kendilerinin uygun düştüğü eser türünün hükümlerine tabi olarak, bu kanun kapsamında, koruma altında olmalıdır. 2 nci maddenin sonuna eklenen fıkra ile bu sağlanmıştır.

Madde 2. – Günümüzün gelişen koşullarına göre güzel sanat alanlarının kapsamı genişletilmiş ve çeşitli sanat dalları bu maddede sayılmıştır.

Madde 3. – Teknolojik gelişmelerin sonucunda, veri ve materyallerin toplanıp veri tabanı oluşturulması ve ticarî kullanıma sunulması, dünyada olduğu gibi, Türkiye’de de yaygınlaşmaktadır. Bilgi toplumunun gereklerinden birisi de belli bir plana göre derlenmiş, toplanmış verilerin ve bilgilerin ticarî meta olarak dolaşıma sunulması, alınıp satılabilmesidir. Bu, büyük ölçüde veri tabanları ile mümkün olmaktadır. Veri tabanlarını oluşturmak belli bir fikrî yaratımı gerektirmesine karşılık, yürürlükte olan Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu tarafından açık ve net olarak korunmamaktadır. Veri tabanları, uluslararası uygulamada toplama eserlerin tanımı daha genişletilerek korunmaktadır. Veri tabanını oluşturan veri ve materyaller, kendileri eser olarak korunmaya hak kazanmasalar da, bu veri ve materyallerin derlenip toplanmasından oluşan veri tabanı bir bütün olarak eser sayılmakta ve korunma altına alınmaktadır. 6 nci maddeye eklenmesi öngörülen (11) numaralı bent ile veri tabanları koruma altına alınmıştır. Ayrıca, kanun kapsamı içine bilgisayar programları da alındığından, bilgisayar programlarına ilişkin işlemlerin neler olacağı maddeye eklenen (10) numaralı bentte belirtilmiştir.

Madde 4. – 8 inci maddede, eser sahibinin tanımı yapılmaktadır. Son yıllarda ortaya çıkan hukukî sorunlar, davalar ve benzeri durumlar bu maddenin yeniden ele alınmasını zorunlu kılmıştır. Bu maddenin, eseri yayımlayanlara tanınan eser sahipliği hakkına ilişkin üçüncü fıkrası, Avrupa Topluluğu Direktifine ve Avrupa fikrî haklar standardına uygun olarak kaldırılmış, buna karşılık yapımçı ve yayımlayanlara ancak eser sahibiyile yapacakları sözleşmeye göre eser sahipliği hakkı tanıyan ve sinematografik bir eserin sahipliğini gene Avrupa fikrî mülkiyet hukukuna göre düzenleyen üçüncü ve dördüncü fıkralar eklenerek madde yeniden düzenlenmiştir. Memur, hizmetli ve işçilerin işlerini görürken yarattıkları eserler üzerinde, bunları çalıştıran veya tayin edenlerin malî hak sahipliği de bu maddede belirlenmiştir.

Madde 5. – 11 inci maddenin ikinci fıkrasında değişiklik yapılarak, ‘‘radyo’’ deyimi yanında artık günümüzün vazgeçilmez iletişim aracı olan televizyon da eklenmiştir. Böylece çağımızın gelişmekte kitle iletişim araçları açısından bu madde yaygınlaştırılmıştır.

Madde 6. – 15 inci maddeye yeni bir fıkra eklenmesi ve uygulamada mimarî yapılar bakımından ihtiyaç duyulan bir eksikliğin giderilmesi amaçlanmıştır. Buna göre, mimarî yapılarda mimar-

ların isimlerinin dayanıklı malzeme ile görülecek bir yere yazılması gerektiği madde metni içine alınmıştır.

Madde 7. — 17 nci maddede yapılan değişiklikler ile, eserin tek ve özgün olması durumunda, eser sahibinin iade edilmek üzere, koruma şartlarını yerine getirip güvence sağlayarak ve retrospektif çalışmalarda kullanılması için, eserini isteyebileceği belirtilmiş, ayrıca, eserin malikinin eseri bozamayacağı, yok edemeyeceği ve eser sahibinin haklarına zarar veremeyeceği belirtilmiştir.

Madde 8. — 22 nci madde değiştirilerek çoğaltma hakkı yeniden düzenlenmiştir. Son yıllarda giderek gelişen kopyalama teknikleri ve araçları nedeniyle fazlasıyla istismar edilen kopyalama hakkının yeniden düzenlenmesi ve eser sahibinin aslı hakkının belirtilmesi zorunlu olmuştur. Ayrıca, kopyalama biçimleri de madde içinde sayılarak, eser sahibinin haklarını daha iyi koruyacak bir düzenleme yoluna gidilmiştir.

Bilgisayar programlarına özgü olan geçici çoğaltma hakkı ve geçici çoğaltmayı gerektiren fiiller de açıkça tanımlanmıştır.

Madde 9. — Yayma hakkı yeniden düzenlenmiş ve yürürlükteki kanunda yer alan tükenme ilkesi Avrupa Ekonomik Topluluğu Direktifine uygun olarak yeniden tanımlanmıştır.

Madde 10. — Genel olarak kabul edilen 50 yıllık koruma süresi eser sahibinin tüzelkişi olması durumunda da kabul edilmiştir.

Madde 11. — Türkçeye çeviri için tanınan 10 yıllık süre uzun zamandan beri gerek ülke içinde, gerek ülke dışında çeşitli yakınmalara yolaçıyordu. Bu yüzden artık bu süre uluslararası sistemde de uygulanmakta olan 50 yıla çıkarılmıştır.

Madde 12. — Uluslararası sistemde kabul edilen 50 yıllık süre; el işleri, küçük sanat eserleri, fotoğraf ve sinema eserleri için de koruma süresi olarak kabul edilmiştir.

Madde 13. — 34 üncü maddenin birinci fıkrasına eklenen cümle ile, eserden eğitim ve öğretim amacıyla alıntı yapılmasının serbest bırakılmasının, eserin normal kullanımı ve yazarın haklarını ihlal etmemesi sağlanmaya çalışılmıştır.

Madde 14. — Teknolojik ilerleme sonucunda, kişilerin görüntü ve ses kaseti kullanarak kendi kullarımları için çoğaltma yapma olanakları çok fazla artmış, dolayısıyla, 38 inci maddenin birinci fıkrasının son cümlesi bugün uygulanamaz hale gelmiştir. Bu yüzden ancak, hâlâ bir ticarî mal olma niteliğini sürdüren film şeritleriyle özel bir düzenleme gerektiren bilgisayar programları için bu maddenin uygulanmayacağı hükmü getirilmiştir. Bilgisayar programlarının bütün öteki eserlerden ayrılan önemli özellikleri olduğundan, onlar için şahsen kullanma konusunda ayrı bir düzenleme getirilmiştir.

Bilgisayar programlarını hukukî yollardan edinmiş kimsenin, bu programı kullanması için teknik olarak gerekli çoğaltmaya bilgisayar programının izin vermesi hali eser sahibinin münhasır haklarından olan çoğaltma hakkına sınırlı bir istisna getirmelidir. Bu anlamda, bir nüshası hukukî olarak edinilmiş programın kullanımı için gerekli yükleme, çalıştırma ve hataların düzeltilmesi fiillerinin sözleşme ile yasaklanamaması ve bir bilgisayar programının bir nüshası satıldığında, sözleşmede belirleyici hükümlerin yokluğu durumunda, bu nüshayı hukukî olarak edinen kimse tarafından programın düşünülmediği amaca uygun olarak o nüshanın kullanımı için eser sahibinin haklarından olan diğer fiillerin de ifa edilebilmesi gerekmektedir. Eser sahibinin fikrî haklarını ihlal etmemesi koşulu ile, bir bilgisayar programını kullanma hakkına sahip olan kişinin, programın işleğini gözlemlemesi, tetkik etmesi ve sinaması fiillerinin engellenmemesi gereklidir.

Bu yaklaşım ile bilgisayar programlarının şahsî kullanımını düzenleyen hükümler getirilmiştir.

Bir bilgisayar programının nüshası için de elde edilebilir kılınmış kod biçiminin izinsiz dönüştürülmesi, uyarlanması, çevirisi veya çoğaltılması, eser sahibinin münhasır haklarının ihlalini oluşturmaktadır.

Ancak, bağımsız yaratılmış bir programın diğer programlar ile araişerliğinin sağlanması için gerekli bilginin elde edilmesinin, bir bilgisayar programının çoğaltılması ve işlenmesi anlamında, kod'un bu tür bir çoğaltımı ve biçiminin çevirisinin zorunlu olduğu durumlar varolabilmektedir.

Bu yüzden sadece bu sınırlı durumlara özgü olmak üzere, bir program nüshasını kullanma hakkına sahip olan kişi tarafından veya onun adına çoğaltma ve çeviri yapma fiillerin ifasının teamüle uygun ve meşru olduğunun, bu yüzden hak sahibinin iznine gerek olmadığını belirtilmesi gerekir.

Eser sahibinin münhasır haklarına getirilen bu sınırlamanın amacı, farklı imalatçılara ait olanları da içine almak üzere, bir bilgisayar sisteminin tüm bileşenleri ile bağlantının mümkün kılınması böylece birlikte çalışabilmelerinin sağlanmasıdır.

Eser sahibinin münhasır haklarına getirilen bu sınırlama, hak sahibinin meşru yararlarına zarar verecek veya programdan normal yararlanma ile çelişecek şekilde kullanılmamalıdır.

Bir bilgisayar programı sağlayıcısı, araişerlik için gerekli bilgiyi sağlamayı reddederse, bu kanun hükümleri, rekabetin düzenlenmesine ilişkin başka kanun hükümlerinin uygulanmasına hael getirmemelidir.

Madde 15. — 39 uncu maddede önemli bir değişiklik yapılarak, uygulamada meydana çıkan bir haksızlığın önlenmesi amaçlanmıştır. Şimdiye kadar, bestekârlara tanınan izinsiz besteleme hakkı kaldırılmış ve yazarlardan izin alma zorunluluğu bu madde ile getirilmiştir. Bestelenen yazılı eserlerin ortak olduğu ve her iki eser sahibinin eser üzerinde hak sahibi olduğu bu madde ile açıklığa kavuşturulmuştur.

Madde 16. — Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, eser sahiplerine ve hak sahiplerine, haklarını koruyabilmesi için hukukî araçlar sunmaktadır. Her ne kadar hakların korunması amacıyla, devlete düşen belli yükümlülükler kanunda yer alıyor ise de, hakların fiilen korunması, araçların eser sahipleri tarafından iyi kullanılması ile mümkün olacaktır. Esas olarak, bir eserin haklarını, en iyi eserin kendi sahibi koruyabilir. Bu yüzden eser sahiplerine ve onların haklarını korumak için oluşturulan meslek birliklerine büyük görevler düşmektedir.

Meslek birlikleri örgütlenmesi ne kadar sağlıklı, ne kadar güçlü olursa, hakların fiilen korunması ve karşılıklarının alınması o kadar iyi olacaktır.

Bu yüzden meslek birliklerine ilişkin düzenlemelerin, bunlardan beklenen fonksiyonları yerine getirmesi mutlaka sağlanmalıdır. Aksi takdirde, kanunla sağlanan yasal araçların kalite düzeyi ne kadar yüksek olursa olsun, eser sahiplerinin haklarının fiilen korunmasını zorlaştıracaktır.

Şu anda yürürlükte bulunan kanun bu konuda bazı eksiklikleri içerdiği için meslek birlikleri kendilerinden beklenen fonksiyonlarını görememekte, hak sahipleri için olumsuzluklar yaratmaktadır.

Yürürlükteki kanun, eser gruplamasına bağlı kalarak meslek birlikleri kurulmasını öngördüğü için, bu gruplamanın dışında meslek birliği kurulmamaktadır. Bu türden bir yapılanmanın şu sakıncaları ortaya çıkmaktadır :

Örneğin bilgisayar programları, ilim ve edebiyat eserleri grubunda olduğu için bilgisayar programları eser sahipleri İLESAM altında örgütlenmek zorunda kalmaktadır. İLESAM içinde egemen

olan eser türü farklı olduğu için meslek birliği, bilgisayar programlarının fikrî haklarının korunmasında gerekli çabayı göstermemektedir. Göstermek istese bile, bu alanın haklarının korunmasında özgün durumlar sözkonusu olduğu için, uzmanlığının bu olmaması nedeni ile haklarını gerektiği gibi takip edememektedir.

Benzer durumlar diğer eser türleri için sözkonusu olmaktadır. Bu yüzden hak izleme, her ayrı alanın kuracağı meslek birliği tarafından yapılmalıdır. Böylece, hakların izlenmesi, etkin bir şekilde sağlanabilir.

Bu türden örgütlenmeler çok fazla ayrışıp, cılız ve hakları koruyamaz zayıflıkta oluştuklarında ise, bu örgütlerin gönüllü olarak kuracakları üst kuruluşlar vasıtasıyla, üyelerinin haklarını daha iyi takip edebilmeleri mümkün olacaktır.

Aynı alanda sadece bir meslek birliği kurulması, eser sahiplerinin haklarını koruyacakları meslek birliklerini seçmekteki özgürlüklerini yok etmekte, bu ise demokratik yaklaşım ile uyusmamaktadır.

Öte yandan, hakların korunması için rekabet koşulları tekeli meslek birliği yapısı nedeni ile yok olduğundan aynı alandaki tek meslek birliği hakları gerektiği gibi korunmamaktadır.

Aynı alanda hakların korunması konusunda birbiri ile rekabet eden birden çok meslek birliği olması, rekabeti ve kalite düzeyini artıracığı için, bundan hak sahipleri kazançlı çıkacaktır.

Fikrî hakların gelişmiş olduğu ülkelerde, genellikle aynı alanda bir meslek birliği faaliyet göstermektedir. Ancak, bu meslek birlikleri tek olma statülerini, kanunla kendilerine sağlanan imtiyaz ile kazanmamışlardır. Başlangıçta aynı alanda birden fazla meslek birliği kurulmuş ve zaman içinde hakları daha iyi koruyan meslek birliği "de facto" (fiili) standart haline gelmiştir. Şu anda yürürlükte bulunan kanunun tekel imtiyazını verdiği meslek birlikleri, yurt dışındaki gibi, belli süreçler ve kazanımları sonucu bu duruma gelmediğinden, kolay kazanılmış tekelci statü ile faaliyet göstermektedir.

Ülkemizde de, sağlıklı ve hak sahiplerinin haklarını gerçekten koruyabilen meslek birliklerine sahip olma süreci yaşanmalıdır. Ancak bu süreç sonunda hak sahiplerine kendini kanıtlamış başarılı meslek birlikleri fiilî bir alanda tek olma statüsüne kavuşabilecektir. Bu yüzden tasarı bu süreci başlatan düzenlemeleri içermelidir ve aynı alanda birden fazla meslek birliğinin kurulmasına izin vermemelidir.

Uygulamada meydana gelen sorunlar ve haksızlıklar dikkate alınmış ve halen varolan meslek birliklerinin durumu yeniden incelenmiştir. Bu gün varolan dört meslek birliği yerine, bir alanda birden çok meslek birlikleri kurulması serbest rekabete, dolayısıyla bu birliklerin üyelerinin haklarını çok daha iyi izlemelerine yol açacaktır. Ayrıca aynı alanda birden fazla meslek birliği olması, demokratikleşme sürecine de uygundur.

Kanunun fikrî hakların kapsamını genişletmesi, bugün varolan meslek birliklerini yetersiz kılmıştır. Bilgisayar alanında, komşu haklar alanında yeni meslek birlikleri gerekeceği gibi, ülkemizin her yerinde, özellikle ses taşıyıcısı ve video alanında yapılan faaliyetleri de izlemek için yeni kuruluşlar gerekli olacaktır.

Uluslararası uygulamaya da bakılacak olursa, bu gibi kuruluşların geçen yüzyıldan beri eser sahipleriyle komşu hak sahipleri tarafından kurulduğu, yasal düzenlemelerin daha sonra yapıldığı görülecektir. Dolayısıyla, bu tasarı ile uluslararası mevzuata uyum sağlanmıştır. Bu amaçlar ile 42 nci maddenin birinci fıkrası değiştirilerek yeniden kaleme alınmıştır.

Bu kuruluşların serbestçe kurulması, üstlerinde hiçbir denetim olmaması anlamına gelmemelidir. Meslek birlikleri Kültür Bakanlığının denetimi altındadır. Bu kuruluşlar özel hukuk hüküm-

lerine göre çalışacaklar, hakları ve hukukî statüleri tüzük ve tip statüler ile belirlenecektir. Bugün var olan meslek birlikleri de otomatik olarak ortadan kalkmayacak, bu kuruluşlar yeni tip statüye göre yeniden örgütlenip faaliyetlerine devam edeceklerdir. Böylece kültür ve sanat dünyamızda siyasal amaçlı olarak oluşturulan tekelci yapıyı kırarak çağdaş ve özgürlükçü bir örgütlenme modeli benimsenmiştir. Bu durumdan da en çok, eser sahipleriyle komşu hak sahipleri yararlanacaklardır.

Madde 17. – 44 üncü maddenin ikinci fıkrası değiştirilerek, imalatçı ile ithalatçıların, imalat ve ithalat bedeli üzerinden en fazla yüzde beşlik bir miktarı Kültür Bakanlığının bir ulusal bankada açılacak hesabına yatırılması hükmü getirilmiştir. Bakanlığın bu paranın 3/4 ünü temsil etmekte oldukları eser sahiplerine verilmek üzere meslek birliklerine dağıtması, geri kalan 1/4 ünü ise fikrî haklara tecavüzün önlenmesi ve kültürel-sosyal amaçlarla kullanması öngörülmüştür.

Tasarı her ne kadar eserlerin kişisel kullanımını eser sahiplerine meşru haklarına zarar getirecek şekilde kullanımını engelliyor ve bu konuda sağlam düzenlemeler getiriyor olsa da, pratikte kişisel kullanımın bu koşullara tam olarak uyması mümkün olmayacaktır. Az da olsa kişisel kullanım için çoğaltma, eser sahibinin meşru hakları ile çelişir şekilde yapılacaktır. Özellikle kopyalama araçlarının gelişmesi ve yaygın olarak ediniliyor olması ve evlerde kullanılan eserlerin kopyalanmasının denetlenmesinin zorluğu, bu türden kopyalamanın engellenmesini olanaklı kılmaktadır.

Sadece bu durumlarda yapılan haksız kopyalamalardan kaynaklanan eser sahiplerinin kayıplarının tazmin edilmesini sağlamak amacı ile, belirlenen medya türlerinden fon alınması uygun görülmüştür.

Belirlenen medya türleri toplumda yaygın olarak kopyalama amaçlı kullanılanlardır. Bu boş medyalar piyasaya sunulduğunda eserlerin haksız kopyalanması için herbiri potansiyel kopyalama ortamları olarak ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden medya türlerine fon uygulanmıştır.

Eser sahiplerinin kayıplarını karşılamak için uygulanan bu fondan elde edilecek gelirin, esas olarak sahiplerine geri dönmesi ilkesi benimsenmiştir. Bu bedelin eser sahiplerine nasıl geri döndürüleceğinin mekanizması için de meslek birliklerine görev verilmiştir.

Tasarıda yeni meslek birliklerinin fonksiyonları içinde batı ülkelerinde görülen "Collecting Society" gibi çalışmaları da öngörüldüğü için, meslek birlikleri de zaten bu yönde bir yapılanma ya gideceklerinden, fon dağıtımını işini üstlenmeleri kuracakları yapı ile uyumlu olacaktır.

Bilgisayar programlarının kişisel kullanımında daha özgün hükümler getirildiği için, kişisel kullanım için çoğaltma sözkonusu olmamaktadır. Bu yüzden tazmin edilecek bir kayıp olmadığı için bilgisayar programlarının dağıtımında kullanılan medya türlerine fon uygulanmamıştır.

İkinci fıkradaki değişikliğe paralel olarak, aynı maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 18. – 66 ncı madde değiştirilmekte ve eser sahibine ikamet ettiği yerde tecavüzün kaldırılması davası açma hakkı getirilmektedir. Bu daha çok Anadolu'nun çeşitli kentlerinde yaşayan ve büyük kentlerin üretim düzeninden uzakta ikamet etmekte olan sanatçıların zor durumları dikkate alınarak hazırlanmıştır ve eser sahiplerine böylece yeni bir kolaylık sağlanarak korsanlığa karşı daha güçlü savaşabilmeleri imkânı getirilmiştir.

Madde 19. – 67 nci maddenin dördüncü fıkrasının (2) numaralı bendinin son cümlesi değiştirilerek, mimarların manevî haklarının daha iyi korunması amaçlanmıştır. Bu değişikliğe göre, mimarlar, projelerinin izinsiz kullanımında rayiç proje bedeli üzerinden tazminat talep edebileceklerdir.

Madde 20. — 68 inci madde değiştirilerek malî haklara tecavüz durumunda, eser sahibinin tazminat talep etme hakkının üst sınırı yükseltılmıştir. Böylece, fikir ve sanat eserleri alanında ülkemizde geniş çapta varolan korsanlığa karşı, eser sahibine daha geniş hak talep etme imkânı verilmiştir.

Aynı maddede ayrıca tazminat talep hakkı olarak, tecavüzün ağırlığı ile uygun bir tazminat isteme imkânı eser sahibine tanınmıştır.

Madde 21. — 70 inci maddede hükme dayanak oluşturan Borçlar Kanununun 49 uncu maddesi hükmü 3444 sayılı Kanunla değiştirilmiş, eski maddede "tecavüz edenin kusuru varsa zarar ve ziyan, kusur ve tecavüzün ağırlığı oranında manevî zarar adıyla bir paranın verilmesinin dava edilebileceğine" ilişkin hüküm yürürlükten kaldırılmış, hukuka aykırı bir tecavüz yeterli sayılmıştır. Maddede bu hükme uygun olarak değişiklik yapılmıştır.

Madde 22. — 71 inci maddenin son cümlesi değiştirilerek, verilecek ceza miktarları, günümüzün koşullarında caydırıcı bir düzeyde artırılmıştır. Fikir ve sanat eserleri alanındaki korsanlığın önlenmesi açısından bu ceza artırımı zorunlu görülmüştür.

Madde 23. — 72 nci maddenin son cümlesi değiştirilmiş ve manevî haklara olduğu gibi mad-dî haklara tecavüz durumunda da benzer oranda ceza artırımı sağlanmıştır.

Madde 24. — 73 üncü maddenin son cümlesinin değiştirilmesi suretiyle, kasıtlı olarak işlenen diğer suçlar için de 71 ve 72 nci maddelerle aynı ceza miktarları öngörülmüştür.

Bilgisayar programı eser sahiplerinin, programların izinsiz kopyalanmasını engellemek için, programla birlikte sağladıkları teknik aygıtların, işlevlerini görememesine, etkisiz hale getirilmesine veya ortadan kaldırılmasına yarayan teknik araçların ticarî olarak elde bulundurulmasını veya dağıtılmasını önlemek için maddeye ayrıca hüküm eklenmiştir.

Madde 25. — Hapis cezalarıyla ilgili en büyük yakınma, hapis cezalarının paraya çevrilmesi, böylece kazançlarının küçük bir bölümünü para cezası olarak veren korsan kişi ya da kuruluşların korsanlığa devam etmeleridir. Kanunda öngörülen cezaların caydırıcılık nitelikleri bulunmadığından, bu cezalarla fikrî mülkiyet alanında korsanlık önlenememektedir. Bu yüzden hürriyeti bağlayıcı cezaların paraya çevrilemeyeceği ve tecil edilemeyeceği hükmü getirilmiştir.

Madde 26. — 80 inci maddede sinema eserlerinde rol alan sanatçılar için öngörülmüş olan sınırlı haklar daha da geliştirilmiş ve Uluslararası Roma Sözleşmesi çerçevesinde tüm icracı sanatçıların ve müzik yapımcılarıyla radyo-televizyon kuruluşlarının komşu hakları tanınmıştır. Böylece, Türkiye'nin uluslararası alana uyumu açısından önemli bir adım daha atılmış ve uluslararası fikrî mülkiyet hukuku konusunda varolan önemli bir boşluk daha bu düzenleme ile giderilmiştir.

Madde 27. — 81 inci madde, Türkiye'nin, uluslararası korsan ülkeler listesinde birinci sırada yer alması dikkate alınarak, "Fikrî haklara tecavüzün önlenmesi" başlığı altında yeni bir madde biçiminde düzenlenmiştir. Bu madde ile fikir ve sanat eserlerinin üretimi, dağıtımı ve satımı ile ilgili korsan girişimlerine karşı, hızlandırılmış bir önleme sistemi getirilmek istenmiştir. Fikir ve sanat eserlerinin özel bir alan olması nedeniyle böyle bir düzenleme, devlet ve yargı organlarına konunun önemini hatırlatması açısından yararlı görülmüştür. Ayrıca, süresiz basılı eserlerin üzerine Kültür Bakanlığından alınacak bandrolün yapıştırılması zorunluluğu getirilerek, korsan kitap basım ve dağıtımını engelleyecek düzenleme yapılmıştır. Bu bandrol uygulamasının ayrıntıları Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikte düzenlenecektir.

Madde 28. — İletişim teknolojisi alanındaki gelişmeler artık ülkeler arasındaki sınırları çoktan aşmıştır. Bu yüzden Kanunun koruma altına aldığı komşu haklardan yabancıların nasıl yararlan-

cağı ve hangi durumlarda hak sahibi olacaklarının da belirtilmesi gerekir. Bu madde, Avrupa standartlarına uygun olarak bu alanı düzenlemektedir.

Yeni değişiklikle komşu haklar da Kanunla koruma altına alındığından, bu hakların koruma sürelerinin belirtilmesi gerekmiş ve bu süre uluslararası ortamdaki eğilime uygun olarak, Roma Sözleşmesindeki gibi 20 yıl değil de 50 yıl olarak belirlenmiştir.

Madde 29. – Komşu haklar ilk olarak Kanunla koruma kapsamı içine alındığından daha önce aleniyet kazanmış eserlerin nasıl korunacağına da belirtilmesi gerekmiştir. Bu amaçla düzenlenen ek 2 nci madde hazırlanırken Kanunun geçici 1 inci maddesindeki hükümler gözönüne alınmış, böylece eser sahiplerinin haklarıyla eser sahiplerinin haklarına komşu hakların korunmasında uyum sağlanmıştır.

Madde 30. – Kanuna eklenen geçici 5 inci madde ile, bugünkü meslek birliklerinin yeni düzenlemeye uyarak yapılarını değiştirmelerine ilişkin sürecin nasıl olacağı açıklanmaktadır.

Madde 31. – Yürürlük maddesidir.

Madde 32. – Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

8.12.1994

Esas No. : 1/722

Karar No. : 44

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı, Kültür Bakanı Timurçın Savaş'ın, Kültür ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 uncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 10 uncu maddesi ile değiştirilen 5846 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin son fıkrasında, tasarının çerçeve 11 inci maddesiyle değiştirilen 5846 sayılı Kanunun 28 inci maddesinde ve tasarının çerçeve 12 nci maddesiyle değiştirilen 5846 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinde yer alan 50 yıllık koruma süreleri, Fikrî Haklar ve Fikrî Haklara İlişkin Belirli Hakların Koruma Sürelerini Uyumlaştıran Konseyin 29 Ekim 1993 tarih ve 93/98 EEC sayılı direktifi ile kabul edilen koruma sürelerinin 70 yıl olması nedeni ile paralellik sağlamak için "70 yıl" olarak değiştirilmiştir.

Tasarının 13, 14, 15, 16 ve 17 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 18 inci maddesi ile 5846 sayılı Kanunun 66 ncı maddesine eklenen fıkra, fıkraya açıklık getirmek ve ifade düzgünlüğünü sağlamak amacıyla yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 25 inci maddesi ile 5846 sayılı Kanunun 79 uncu maddesine eklenen fıkra hâkime takdir hakkı tanımak amacıyla tasarı metninden çıkarılmıştır.

Tasarının 26 ncı maddesi 25 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 27 nci maddesi ile 5846 sayılı Kanununun 81 inci maddesi, çerçeve 28 inci maddesi ile 5846 sayılı Kanunu 82 nci maddesi başlıkları ile birlikte değiştirilmektedir. Bu nedenle çerçeve maddelere maddelerin başlıkları ile birlikte değiştirildiğine açıklık getirilmiş ve 28 inci maddede "50 yıllık" süreler diğer maddelere paralel olarak "70 yıl" olarak değiştirilmiş ve 26 ve 27 nci maddeler olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 29 uncu maddesi 28, 30 uncu maddesi 29, 31 inci maddesi 30 ve 32 nci maddesi 31 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Millî Eğitim Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Ali Yalçın Ögütcan

Adana

Üye

Uğur Aksöz

Adana

Üye

Abdülkadir Ateş

Gaziantep

Üye

Süha Tanık

İzmir

Üye

H. Cavit Erdemir

Kütahya

Sözcü

Cemal Özbilen

Kırklareli

Üye

Cemil Erhan

Ağrı

Üye

H. Orhan Ergüder

İstanbul

Üye

Sabri Yavuz

Kırşehir

Üye

Şükrü Yürür

Ordu

Kâtip

Ali Rıza Gönül

Aydın

Üye

Bahattin Elçi

Bayburt

Üye

Cavit Kavak

İstanbul

(İmzada bulunamadı.)

Üye

Hasan Aşar

Konya

Üye

Fethullah Erbaş

Van

Millî Eğitim Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. : 1/722

Karar No. : 7

18.1.1995

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 11.1.1995 tarihli 2 nci birleşiminde, Hükümeti temsilen Kültür Bakanı Sayın Tımurçin Savaş ve müşavirleri ile Adalet Bakanlığı temsilcisinin de iştirakiyle incelenip görüşüldü.

Komisyonumuzca önce tasarının tümü üzerindeki görüşmelere başlanmıştır. Kamuoyunda kısaca telif hakları olarak bilinen sözkonusu tasarı; 5.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda bazı değişiklikleri kapsamaktadır. 5846 sayılı Kanunun bazı maddeleri daha önce de, 1.11.1983 tarih ve 2936 sayılı Kanunla değiştirilmiştir. Şimdi ise günün koşullarına uygun olarak hazırlanan tasarı, özellikle yazılım endüstrisinin ve teknolojisinin çok hızlı gelişmesi ile ayrıca bu sahada bilgisayar gibi teknolojilerin ortaya çıkması ve güzel sanatlar alanındaki yeni oluşumlar, kanunda yeni düzenlemeler yapılmasını gerekli kılmıştır. Bu arada eser sahiplerinin telif haklarının korunmasındaki cezaî müeyyideler de merî kanunda çok yetersiz düzeyde olup caydırıcılık özelliği kalmamıştır. Tasarı ile bu cezalarda günün koşullarına uygun hale getirilmekte, korsanlıkla mücadele konusunda yeni düzenlemeler yapılmaktadır.

Bu genel açıklamalardan sonra tasarı ile;

1. Eser sahiplerimiz uluslararası düzeyde bir korumaya sahip olacaklar,
2. Böyle bir koruma sonucunda yazarlar, ressam, besteciler, bilgisayar programcıları, fikir emeği ile geçinmeye uğraşan tüm eser sahipleri bundan böyle eserleriyle geçinme olanağına kavuşacaklar,
3. Bilgisayar programları da korumaya alındığı için genç beyinlerimizden çok iyi yazılımlar ortaya çıkacak,
4. Veri tabanlarının korunmasıyla ülkemizde yeni iş alanı olan bilgi piyasası oluşacak,
5. Eser sahipleri yanında bazı eserlerin ortaya çıkmasında büyük katkısı olan icracı sanatçıların hakları da korunacak, bundan böyle hiçbir sanatçının izni olmaksızın söylediği bir şarkı, özel radyo ve TV lerde yayınlanmayacaktır. Plak yapımcılarının ve radyo - TV lerin ürünleri, kanun koruması altında olacaktır.
6. Yasanın yürürlüğe girmesi ile ülkemizin uluslararası planda da eser sahiplerinin haklarına saygı gösterilmediği ülkeler grubundan çıkması sağlanacak,
7. Eser sahiplerinin haklarının çiğnenmesi durumunda, eser sahipleri, haklarını çok daha hızlı ve kolay arayabilecek,
8. Potansiyel korsanlık aracı olan boş ses kaseti, video kaseti, manyetik teyp, disket, CD, bilgisayar disketi gibi araçlardan alınacak fon tekrar eser sahiplerine geri dönecek,

9. Kitaplara bandrol konularak kitap yazarlarının izin verdiği sayıdan çok çoğaltılması engellenmiş olacak,

10. Bundan böyle her bina mimarının isminin, binanın görülebilir yerinde yer alması sağlanacak,

11. Korsanlığı önleme yönünden etkili olacak başka bir önlem olarak da hürriyeti bağlayıcı ceza ve ağır para cezası miktarları artırılacaktır.

Son olarak, bu tasarı ile fikir ve sanat alanındaki eserler her türlü haklarının bütün boyutlarıyla korunması ülkemizdeki fikrî ve sanatsal üretimi teşvik edeceği ve artıracığı gibi mevcut eserlerin sahiplerinin başta telif hakları olmak üzere diğer bütün haklarının korunması da sağlanmış olacaktır. Böylece diğer çağdaş dünya ülkeleri ile daha sağlıklı ve sıkı bir kültürel ve sanatsal ilişkiler kurularak bu konudaki mevcut anlaşmalar ile karşılıklı sanatsal değişimler daha hızlı bir artış gösterecektir. Bu da ülkemizin sanat ve kültür alanında dünyadaki çağdaş yerini daha da pekiştirecek ve öne çıkaracaktır.

Komisyonumuzca;

Tasarının tümü üzerindeki müzakereler tamamlandıktan sonra ve yukarıdaki fikirlerin ışığında tasarının maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca; Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin görüşmelere esas alınması kararlaştırılmıştır.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 1 inci maddesi;

Fikrî hukukta, yapılar mimarlık eseri, mimarlığa ait maketler, projeler, planlar ise ilim ve edebiyat eseri sayılır. Dolayısıyla tasarının 2 nci maddesiyle değiştirilen kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü bendinde yer alan “mimarî tasarımlar, iç mimarlık düzenlemeleri, endüstri, çevre ve sahne tasarımları” ifadesi yanlış maddeye konulmuştur. Bu ifadenin yeri, ilim ve edebiyat eserlerinin sayıldığı 2 nci maddenin 3 üncü bendi olmalıdır. Bu yüzden, sözkonusu ifade yeniden düzenlenerek, kanunun 2 nci maddesinin 3 üncü bendine eklenmesi, 4 üncü maddenin 3 üncü bendinin de “mimarlık eserleri” olarak düzeltilmesi,

Amacıyla, yeniden düzenlenmiş olup, madde değişik bu şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 2 nci maddesi ile 5846 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. 4 üncü maddenin 3 üncü bendi mimarlık “eserleri” olarak yeniden düzenlenmiş olup madde değişik bu şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 3 üncü maddesi Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 4 üncü maddesinin birinci paragrafı “Bir eserin sahibi onu meydana getirendir” şeklinde değiştirilmiş, ayrıca bu maddeye;

Tasarı ile her ne kadar sinema eserinin sahibi olarak yönetmen, senaryo yazarı ve özgün müzik bestecisini göstermişse de, sinema eserleri sanat ürünü olmaları yanında ticarî bir mal niteliği de taşıdıklarından, ayrıca filmler ancak yapımcısı tarafından ticarî dolaşıma konulduğundan, bunun için de filmlerin çoğaltılması temsili, gösterilmesi gibi işlemlerin yapılması gerektiğinden, sinema eseri sahiplerinin bu gibi işlemlere itiraz etmemeleri gerekmektedir. Bu sebeple Bern sözleşmesinde de yer alan yeni bir hükmün eklenmesi sağlanmıştır.

4 üncü madde değişik bu şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 5 ve 6 ncı maddeleri Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 7 nci maddesi;

Kanunun 17 nci maddesine eklenen fıkrada yer alan “retrospektif” teriminin Türkçe olmaması dolayısıyla yeterince açıklayıcı olmayacağı göz önüne alınarak bu terimin Türkçe karşılığının madde metninde yer almasının daha doğru olacağı gerekçesiyle yeniden düzenlenmiş olup, madde değişik bu şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 8 inci maddesi Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 9 uncu maddesi;

Eser sahibinin izniyle yurt dışında çoğaltılan nüshaları ithal edilmesini eser sahibinin iznine bağlayan ithal hakkı, ülke kültürü açısından yararlı görülmediğinden, tasarıda yer almamıştır. Ancak eser sahibinin haklarını haleldar ettiğinden ve korsanlığı ilgilendirdiğinden, “Korsanlık ithali” denen bu ithalin yasaklanması amacıyla maddenin 1 inci fıkrası yeniden düzenlenmiş olup, madde değişik bu şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 10 uncu maddesi;

Kanunun 27 nci maddesinin son fıkrasındaki koruma süresi 70 yıla çıkarılmış, ancak ilk üç fıkradaki koruma sürelerinin sehven 50 yıl olarak kaldığı anlaşılmıştır. Bütün koruma sürelerinin aynı olması gerektiğinden maddenin ilk üç fıkrasındaki sürelerin de 70 yıla çıkarılması amacıyla yeniden düzenlenmiş olup, madde değişik bu şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 11, 12 ve 13 üncü maddeleri Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 14 üncü maddesi ile kanunun 38 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Ancak 38 inci maddenin 1 inci paragrafıyla diğer paragraflar arasındaki uyumu sağlamak, çelişki izlenimini ortadan kaldırmak ve uygulamada tereddüde yol açılmaması için 1 inci paragrafındaki son hüküm madde metninden çıkarılmış olup, madde değişik bu şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 15 inci maddesi Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 16 ncı maddesi ile 5846 sayılı Kanunun 42 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Bu maddede “Alan tespitinin tüzüğe bırakılması ve belirlenen her alanda birden fazla birliğin kurulmamasını” teminen madde yeniden düzenlenmiş olup, madde değişik bu şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca; 5846 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin 7 ve 10 uncu fıkralarının madde metninden çıkarılmasını ve aynı maddenin 9 uncu fıkrasındaki “ücret ödemeler” ibaresinin “ücret öderler” şeklinde değiştirilmesini sağlayan ve tasarıya 17 nci madde ile düzenlenen yeni bir maddenin ilavesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 17 nci maddesinin 2 nci paragrafına “bilgisayar disketleri” ibaresi eklenerek yeniden düzenlenmiş olup, madde değişik bu şekliyle ve 18 inci madde olarak Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 18 inci maddesi Komisyonumuzca da uygun görülerek ve 19 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 19 uncu maddesi 4 üncü fıkrası 2 nci bendi yeniden düzenlenmiş olup, madde değişik bu şekliyle ve 20 nci madde olarak Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 20, 21 ve 22 nci maddeleri Komisyonumuzca da uygun görülerek ve 21, 22 ve 23 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 23 üncü maddesi;

“Malî haklara tecavüz” başlığını taşıyan 72 nci madde, malî hakları saymıştır. Eser sahibine “korsanlık ithali”ni yasaklama hakkı da tanındığından, bu hakkın da bu maddede sayılması amacıyla maddeye fıkra eklenmiş olup, madde değişik bu şekliyle ve 24 üncü madde olarak Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 24 üncü maddesi;

Tasarıdaki diğer bütün cezaların artırılmasına paralel olarak bu maddedeki cezaların artırılması amacıyla yeniden düzenlenmiş olup, madde değişik bu şekliyle ve 25 inci madde olarak Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 25 inci maddesiyle yapımcının komşu hakları düzenlenmektedir. Maddenin 5 inci paragrafı hem içeriği hem de madde metnindeki yeri değiştirilerek yeniden düzenlenip, 7 nci fıkra olarak madde metnine eklenmiş, maddenin 6 ncı paragrafına eser sahibinin “korsanlık ithali”ni yasaklama hakkına paralel olarak yapımcıya da bu hakkı tanıyan bir cümle eklenmiş, yine aynı maddenin 8 inci paragrafında yer alan hüküm kanunun 15 inci maddesinde yer aldığından tekrerrürü önlemek için madde metninden çıkarılmış; madde değişik bu şekliyle ve 26 ncı madde olarak Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 26 ncı maddesiyle 5846 sayılı Kanunun 81 inci maddesi düzenlenmektedir. Komisyonumuzca bu maddenin 3 üncü paragrafındaki “Hak İzleme Kuruluşu” ibaresi “Meslek Birliği” ibaresi olarak değiştirilmiş olup, madde değişik bu şekliyle ve 27 nci madde olarak Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 27 ve 28 inci maddeleri Komisyonumuzca da uygun görülerek ve 28 ve 29 uncu maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarıya; “Komşu haklara” ilişkin düzenlemeler kanunda ilk defa yer aldığından bu haklara ilişkin esasların yönetmelik ile düzenlenmesini amaçlayan 30 uncu çerçeve maddesiyle ek madde 3’ün eklenmesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 29 uncu maddesindeki 6 aylık süreler bir yıl olarak değiştirilmiş, madde değişik bu şekliyle ve 31 inci madde olarak Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin yürürlük ve yürütmeye ilişkin 30 ve 31 inci maddeleri Komisyonumuzca da uygun görülerek ve 32 ve 33 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca; Meclis İhtüzüğü’nün 53 üncü maddesi 2 nci fıkrasına istinaden, konunun önemine binaen tasarının genel kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi kararlaştırılmıştır.

Raporumuz, Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekil	Üye
<i>Nurettin Tokdemir</i>	<i>Ahmet Kabil</i>	<i>Baki Durmaz</i>
Hatay	Rize	Afyon
Üye	Üye	Üye
<i>Ethem Keleşçi</i>	<i>Salman Kaya</i>	<i>Kâzım Ataoğlu</i>
Afyon	Ankara	Bingöl
Üye	Üye	Üye
<i>Süleyman Ayhan</i>	<i>Cafer Sadık Keseroğlu</i>	<i>Ali İbrahim Tutu</i>
Çanakkale	Sinop	Erzincan
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Baş</i>	<i>İsmail Kalkandelen</i>	<i>Atilla Hun</i>
İstanbul	Kocaeli	Kars

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. – 5.12.1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 2 nci maddesinin (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“1. Herhangi bir şekilde dil ve yazı ile ifade olunan eserler ve her biçim altında ifade edilen bilgisayar programları ve bir sonraki aşamada program sonucu doğurması koşuluyla bunların hazırlık tasarımları;”

“Arayüzüne temel oluşturan düşünce ve ilkeleri de içine almak üzere, bilgisayar programının herhangi bir ögesine temel oluşturan düşünce ve ilkeler eser sayılmazlar.”

MADDE 2. – 5864 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 4. – Güzel sanat eserleri, estetik değere sahip olan;

1. Yağlı ve suluboya tablolar, her türlü resimler, desenler, pasteller, gravürler, güzel yazılar ve tezhipler, kazıma, oyma, kakma veya benzeri usullerle maden, taş, ağaç veya diğer maddelerle çizilen veya tespit edilen eserler, kaligrafi, serigrafi,

2. Heykeller, kabartmalar ve oymalar,

3. Mimari tasarımlar, iç mimarlık düzenlemeleri, endüstri, çevre ve sahne tasarımları,

4. El işleri ve küçük sanat eserleri, minyatürler ve süsleme sanatı ürünleri ile tekstil, moda tasarımları,

5. Fotografik eserler ve slaytlar,

6. Grafik eserler,

7. Karikatür eserleri,

8. Her türlü tiplerdir.

Plastik sanat eserleriyle, fotoğraflar, haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, maketler, tasarımlar ve benzeri eserlerin endüstriyel model ve resim olarak kullanılması, düşünce ve sanat eserleri olmak sıfatlarını etkilemez.”

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun
Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine
İlişkin Kanun Tasarısı**

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri
Kanununun Bazı Maddelerinin
Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı**

MADDE 1. – 5.12.1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 2 nci maddesinin ve 3 numaralı bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

1. Herhangi bir şekilde dil ve yazı ile ifade olunan eserler ve her biçim altında ifade edilen bilgisayar programları ve bir sonraki aşama da program sonucu doğurması koşuluyla bunların hazırlık tasarımları,

3. Bedii vasfı bulunmayan her nevi teknik ve ilmi mahiyette fotoğraf eserleriyle, her nevi haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, coğrafya ve topoğrafya'ya ait maket ve benzerleri, herçesit mimarlık ve şehircilik tasarım projeleri, mimarî maketler, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projeleri.

Arayüzüne temel oluşturan düşünce ve ilkeleri de içine almak üzere, bir bilgisayar programının herhangi bir ögesine temel oluşturan düşünce ve ilkeler eser sayılmazlar.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – 5846 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 4. – Güzel sanat eserleri, estetik değere sahip olan;

1. Yağlı ve suluboya tablolar; her türlü resimler, desenler, pasteller, gravürler, güzel yazılar ve tezhipler, kazıma, oyma, kakma veya benzeri usullerle maden, taş, ağaç veya diğer maddelerle çizilen veya tespit edilen eserler, kaligrafî, serigrafî,

2. Heykeller, kabartmalar ve oymalar,

3. Mimarlık eserleri,

4. El işleri ve küçük sanat eserleri, minyatürler ve süsleme sanatı ürünleri ile tekstil, moda tasarımları,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. – 5846 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“10. Bir bilgisayar programının uyarlanması, düzenlenmesi veya herhangi bir değişim yapılması.”

“11. Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde verilerin ve materyallerin seçilip derlenmesi sonucu ortaya çıkan veri tabanları. (Ancak, burada sağlanan koruma, veri tabanı içinde bulunan veri ve materyalin korunması için genişletilemez.)”

MADDE 4. – 5846 sayılı Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 8. – Bir eserin sahibi, onu yaratandır.

Aralarındaki özel sözleşmeden veya işin mahiyetinden aksi anlaşılmadıkça; memur, hizmetli ve işçilerin işlerini görürken yarattıkları eserlerin malî hak sahipleri, bunları çalıştıran veya tayin edenlerdir. Tüzel kişilerin uzuvları hakkında da bu kural uygulanır.

Bir işlenmenin sahibi asıl eser sahibi, hakları mahfuz kalmak şartıyla, onu işleyendir.

Bir eserin yapımcısı veya yayımlayıcısı, ancak eserin yaratıcısı ile yapacağı sözleşmeye göre malî hakları kullanabilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. – Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

5. Fotoğrafik eserler ve slaytlar,
6. Grafik eserler,
7. Karikatür eserleri,
8. Her türlü tiplerdir.

Krokiler, resimler, maketler, tasarımlar ve benzeri eserlerin endüstriyel model ve resim olarak kullanılması, düşünce ve sanat eserleri olmak sıfatlarını etkilemez.

MADDE 3. – 5846 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

10. Bir bilgisayar programının uyarlanması, düzenlenmesi veya herhangi bir değişim yapılması.

11. Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde verilerin ve materyallerin seçilip derlenmesi sonucu ortaya çıkan veri tabanları. (Ancak, burada sağlanan koruma, veri tabanı içinde bulunan veri ve materyalin korunması için genişletilemez.)

MADDE 4. – 5846 sayılı Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 8. – Bir eserin sahibi, onu meydana getirendir.

Aralarındaki özel sözleşmeden veya işin mahiyetinden aksi anlaşılmadıkça, memur, hizmetli ve işçilerin işlerini görürken meydana getirdikleri eserlerin malî hak sahipleri bunları çalıştıran veya tayin edenlerdir. Tüzel kişilerin uzuvları hakkında da bu kural uygulanır.

Bir işlenmenin sahibi, asıl eser sahibinin hakları mahfuz kalmak şartıyla, onu işleyendir.

Bir eserin yapımıcısı veya yayımlayıcısı, ancak eserin sahibi ile yapacağı sözleşmeye göre malî hakları kullanabilir.

Sinematografik eserlerde; yönetmen, özgün müzik bestecisi ve senaryo yazarı, eserin birlikte sahibidirler. Eserin birlikte sahipleri, malî hakları, yapacakları bir sözleşmeyle ve uygun bir bedel karşılığında yapımıcıya devredebilirler.

Sinematografik eserin birlikte sahipleri malî haklarını devrettikten sonra, aksine ya da özel bir hüküm bulunmadığı takdirde yapımıcı

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Sinematografik eserlerde; yönetmen, özgün müzik bestecisi ve senaryo yazarı, eserin birlikte sahibidirler. Eserin birlikte sahipleri, malî hakları, yapacakları bir sözleşmeyle ve uygun bir bedel karşılığında yapımcıya devredebilirler.”

MADDE 5. – 5846 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Umumî yerlerde veya radyo-televizyon aracılığı ile verilen konferans ve temsillerde, mutad şekilde eser sahibi olarak tanıtılan kimse o eserin sahibi sayılır; meğer ki, birinci fıkradaki karine yoluyla diğer bir kimse eser sahibi sayılsın.”

MADDE 6. – 5846 sayılı Kanunun 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir

“Eser niteliğindeki mimarî yapılarda, yazılı istem üzerine eserin görülen bir yerine, dayanıklı malzeme ile silinmeyecek biçimde eser sahibinin adı yazılır.”

MADDE 7. – 5846 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Aslın maliki, eser sahibinin şeref veya itibarını düşürmemek şartıyla, o eser üzerinde kanun çerçevesinde dilediği gibi tasarruf edebilir. Ancak eseri bozamaz ve yok edemez ve eser sahibinin haklarına zarar veremez.”

“Eserin tek ve özgün olması durumunda eser sahibi, retrospektif çalışma ve sergilerde kullanmak amacıyla, koruma şartlarını yerine getirerek iade edilmek üzere eseri isteyebilir.”

MADDE 8. – 5846 sayılı Kanunun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 22. – Bir eserin aslını veya işlenmelerini kısmen ya da tamamen çoğaltma hakkı, münhasıran eser sahibine aittir.

Eserlerin aslından ikinci bir kopyasının çıkarılması ya da eserin işaret, ses ve görüntü nakil ve tekrarına yarayan, bilinen ya da ileride geliştirilecek olan her türlü araca kayıt edilmesi, her türlü ses ve müzik kayıtları ile mimarlık eserlerine ait plan, proje ve krokilerin uygulanması da çoğaltma sayılır. Aynı kural, kabartma ve delikli kalıplar hakkında da geçerlidir.

Çoğaltma hakkı, bilgisayar programının geçici çoğaltılmasını gerektirdiği ölçüde, programın yüklenmesi, görüntülenmesi, çalıştırılması, iletilmesi ve depolanması fiillerini de kapsar.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tarafından eserin çoğaltımına, dağıtımına, kamuya arzına, kablolu iletimine, televizyon ya da başka araçlarla yayımına, alt yazı yazılmasına ya da dubajına itiraz edemezler.

MADDE 5. — 5846 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Umumî yerlerde veya radyo-televizyon aracılığı ile verilen konferans ve temsillerde, mutad şekilde eser sahibi olarak tanıtılan kimse o eserin sahibi sayılır, meğer ki, birinci fıkradaki karine yoluyla diğer bir kimse eser sahibi sayılsın.

MADDE 6. — 5846 sayılı Kanunun 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Eser niteliğindeki mimarî yapılarda, yazılı istem üzerine eserin görülen bir yerine, dayanıklı malzeme ile silinmeyecek biçimde eser sahibinin adı yazılır.

MADDE 7. — 5846 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Aslın maliki, eser sahibinin şeref veya itibarını düşürmemek şartıyla, o eser üzerinde kanun çerçevesinde dilediği gibi tasarruf edebilir. Ancak eseri bozamaz ve yok edemez ve eser sahibinin haklarına zarar veremez.

Eserin tek ve özgün olması durumunda eser sahibi, kendisine ait tüm dönemleri kapsayan çalışma ve sergilerde kullanmak amacıyla, koruma şartlarını yerine getirerek iade edilmek üzere eseri isteyebilir.

MADDE 8. — 5846 sayılı Kanunun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 22. — Bir eserin aslını veya işlenmelerini kısmen ya da tamamen çoğaltma hakkı, münhasıran eser sahibine aittir.

Eserlerin aslından ikinci bir kopyasının çıkarılması ya da eserin işaret, ses ve görüntü nakil ve tekrarına yarayan, bilinen ya da ileride geliştirilecek olan her türlü araca kayıt edilmesi, her türlü ses ve müzik kayıtları ile mimarlık

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 9. – 5846 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 23. – Bir eseri, onun aslından veya işlenmesinden çoğaltma ile elde edilmiş nüshalarını dağıtmak, kiralamak veya satışa çıkarmak ya da herhangi bir biçimde ticaret konusu yapmak ve bu yoldan faydalanma hakkı yalnızca eser sahibinindir. Yurt dışında çoğaltılmış kopyaların yurt içine getirilmesi durumunda, eseri yasma ve faydalanma hakkı eser sahibinindir.

Eserin bir kopyasının, hak sahibinin yasma hakkını kullanması sonucu mülkiyeti devredilerek Türkiye’de ilk satışı ya da dağıtımı yapıldıktan sonra bunların yayımı, o kopyanın ilaveten kiralama ve kamuya ödünç verme hakkı dışında eser sahibine tanınan yasma hakkını ihlal etmez.”

MADDE 10. – 5846 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İlk eser sahibi tüzel kişi ise, koruma süresi aleniyet tarihinden itibaren 50 yıldır.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 9. – Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. – 5846 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İlk eser sahibi tüzel kişi ise, koruma süresi aleniyet tarihinden itibaren 70 yıldır.”

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

eserlerine ait plan, proje ve krokilerin uygulanması da çoğaltma sayılır. Aynı kural, kabartma ve delikli kalıplar hakkında da geçerlidir.

Çoğaltma hakkı, bilgisayar programının geçici çoğaltmasını gerektirdiği ölçüde, programın yüklenmesi, görüntülenmesi, çalıştırılması, iletilmesi ve depolanması fiillerini de kapsar.

MADDE 9. – 5846 sayılı Kanununun 23 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 23. – Bir eseri, onun aslından veya işlenmesinden çoğaltma ile elde edilmiş nüshalarını dağıtmak, kiralamak veya satışa çıkarmak ya da herhangi bir biçimde ticaret konusu yapmak ve bu yoldan faydalanma hakkı yalnızca eser sahibinindir. Yurt dışında çoğaltılmış kopyaların yurt içine getirilmesi durumunda, eseri yayma ve faydalanma hakkı eser sahibinindir. Kendi izni olmadan yapılan nüshaların ithalini yasaklama hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

Eserin bir kopyasının, hak sahibinin yayma hakkını kullanması sonucu mülkiyeti devredilerek Türkiye’de ilk satışı ya da dağıtımı yapıldıktan sonra bunların yayımı, o kopyanın ilaveten kiralama ve kamuya ödünç verme hakkı dışında eser sahibine tanınan yayma hakkını ihlal etmez.

MADDE 10. – 5846 sayılı Kanununun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Koruma süresi eser sahibinin yaşadığı müddetçe ve ölümünden itibaren 70 yıl devam eder:

Sahibinin ölümünden sonra alenileşen eserlerde koruma süresi ölüm tarihinden sonra 70 yıldır.

12 nci maddenin birinci fıkrasındaki hallerde koruma süresi, eserin aleniyet tarihinden sonra 70 yıldır; meğer ki eser sahibi bu sürenin bitmesinden önce adını açıklamış bulunsun.

İlk eser sahibi tüzel kişi ise, koruma süresi aleniyet tarihinden itibaren 70 yıldır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 11. – 5846 sayılı Kanununun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 28. – İlk defa Türkçe’den başka bir dilde yayınlanmış olan bir ilim ve edebiyat eseri, yayımlandığı tarihten itibaren 50 yıl içinde eser sahibi veya onun izniyle bir başka kişi tarafından Türkçe çevirisi yapılarak yayımlanmamış ise, 50 yılın geçmesi ile Türkçe’ye çevrilebilir.”

MADDE 12. – 5846 sayılı Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 29. – El işleri, küçük sanat eserleri, fotoğraf ve sinema eserleri için koruma süresi, aleniyet tarihinden itibaren 50 yıldır.”

MADDE 13. – 5846 sayılı Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak bu serbestlik, hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar verir veya eserden normal yararlanma ile çelişir şekilde kullanılamaz.”

MADDE 14. – 5846 sayılı Kanununun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 38. – Bütün fikir ve sanat eserlerinin, yayımlanma veya kâr amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus çoğaltılması mümkündür. Ancak, bu çoğaltma hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar veremez ya da eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz. Film şeridinde kaydedilmiş sinema filmleri ve bilgisayar programları hakkında bu hüküm uygulanmaz.

Şu kadar ki, güzel sanat eserlerine ilişkin plan ve projelerle krokileri icra ve tatbik, mimarlık eserlerini ise taklit yoluyla inşa, ancak eser sahibinin müsaadesiyle olur.

Herkes birinci fıkradaki şartlar altında musiki, ilim ve edebiyat eserlerini işleyebileceği gibi başkasına da işletebilir.

Sözleşmede belirleyici hükümlerinin yokluğu durumunda, hata düzeltme de dahil, bilgisayar programının düşünüldüğü amaca uygun kullanımı için gerekli olduğu durumda, bilgisayar programının onu hukukî yollardan edinen kişi tarafından çoğaltılması ve işlenmesi serbesttir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11. — 5846 sayılı Kanunun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 28. — İlk defa Türkçe'den başka bir dilde yayınlanmış olan bir ilim ve edebiyat eseri, yayımlandığı tarihten itibaren 70 yıl içinde eser sahibi veya onun izniyle bir başka kişi tarafından, Türkçe çevirisi yapılarak yayımlanmamış ise, 70 yılın geçmesi ile Türkçe'ye çevrilebilir.”

MADDE 12. — 5846 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 29. — El işleri, küçük sanat eserleri, fotoğraf ve sinema eserleri için koruma süresi, aleniyet tarihinden itibaren 70 yıldır.”

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11. — 5846 sayılı Kanunun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 28. — İlk defa Türkçe'den başka bir dilde yayınlanmış olan bir ilim ve edebiyat eseri, yayımlandığı tarihten itibaren 70 yıl içinde eser sahibi veya onun izniyle bir başka kişi tarafından, Türkçe çevirisi yapılarak yayımlanmamış ise, 70 yılın geçmesi ile Türkçe'ye çevrilebilir.

MADDE 12. — 5846 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 29. — El işleri, küçük sanat eserleri, fotoğraf ve sinema eserleri için koruma süresi, aleniyet tarihinden itibaren 70 yıldır.

MADDE 13. — 5846 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yayımlanmış musikî, ilim ve edebiyat eserlerinden ve alenileşmiş güzel sanat eserlerinden, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde iktibaslar yapılmak suretiyle, hal ve vaziyetinden eğitim ve öğretim gayesine tahsis edildiği anlaşılan seçme ve toplama eserler vücuda getirilmesi serbesttir. 2 nci maddenin üçüncü bendinde ve 4 üncü maddenin birinci fıkrasının birinci ve beşinci bentlerinde gösterilen neviden eserler, ancak seçme ve toplama eserin mündercatını aydınlatmak üzere iktibas edilebilir. Ancak bu serbestlik, hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar verir veya eserden normal yararlanma ile çelişir şekilde kullanılamaz.

MADDE 14. — 5846 sayılı Kanunun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 38. — Bütün fikir ve sanat eserlerinin, yayımlanma veya kâr amacı güdülmezsizin şahsen kullanmaya mahsus çoğaltılması mümkündür. Ancak, bu çoğaltma hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar veremez ya da eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz.

Herkes birinci ve ikinci fıkralardaki şartlar altında musiki, ilim ve edebiyat eserlerini işleyebileceği gibi başkasına da işletebilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bilgisayar programını yasal yollardan edinen kişinin programı yüklemesi, çalıştırması ve hataları düzeltmesi sözleşme ile önlenemez. Bilgisayar programının kullanımı için gerekli olduğu sürece, bilgisayar programını kullanma hakkına sahip kişinin bir adet yedekleme kopyası yapması sözleşme ile önlenemez.

Bilgisayar programının kullanım hakkına sahip kişinin yapmaya hak kazandığı bilgisayar programının yüklenmesi, görüntülenmesi, çalıştırılması, iletmesi veya depolanması, fiillerini ifa ettiği sırada, bilgisayar programının herhangi bir ögesi altında yatan düşünce ve ilkeleri belirlemek amacı ile, programın işleyişini gözlemlemesi, tetkik etmesi ve sinaması serbesttir.

Bağımsız yaratılmış bir bilgisayar programı ile diğer programların araişerliliğini gerçekleştirmek üzere gerekli bilgileri elde etmek için, bilgisayar programının çoğaltılması veya işlenmesi anlamında kod'un çoğaltılmasının ve kod formunun çevirisinin de zorunlu olduğu durumlarda bu fiillerin ifası aşağıdaki şartların karşılanması halinde serbesttir.

1. Bu fiillerin, ruhsat sahibi veya bir bilgisayar programının kopyasını kullanma hakkı sahibi diğer bir kişi tarafından veya onların adına bunu yapmaya yetkili kişi tarafından ifa edilmesi,

2. Araişerliliği gerçekleştirmek için gerekli bilginin, (1) numaralı bentte belirtilen kişilerin kulanımlarına sunulmaması,

3. Bu fiillerin, araişerliliği gerçekleştirmek için gereken program parçaları ile sınırlı olması.

Yukarıdaki fıkra hükümleri, bu fıkra hükümlerinin uygulanması ile elde edilen bilgilerin;

1. Bağımsız yaratılmış bilgisayar programının araişerliliğini gerçekleştirmenin dışında diğer amaçlar için kullanılmasına,

2. – Bağımsız yaratılmış bilgisayar programının araişerliliği için gerekli olduğu durumlar dışında başkalarına verilmesine,

3. İfade ediliş bakımından esastan benzer bir bilgisayar programının geliştirilmesi, üretilmesi veya pazarlanması veya fikri hakları ihlal eden herhangi diğer bir fiil için kullanılmasına,

İzin vermez.

Yedinci ve sekizinci fıkra hükümleri, programdan normal yararlanma ile çelişir veya hak sahibinin meşru yararlarına makul olmayan müdahale eder şekilde kullanılmasına izin verecek tarzda yorumlanamaz.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Nüshalar üzerine bir kayıtla menedilmiş olmadıkça yayımlanmış bir eserin ücret mukabilinde kiralınması caizdir.

Sözleşmede belirleyici hükümlerinin yokluğu durumunda, hata düzeltme de dahil, bilgisayar programının düşünüldüğü amaca uygun kullanımı için gerekli olduğu durumda, bilgisayar programının onu hukukî yollardan edinen kişi tarafından çoğaltılması ve işlenmesi serbesttir.

Bilgisayar programını yasal yollardan edinen kişinin programı yüklemesi, çalıştırılması ve hataları düzeltmesi sözleşme ile önlenemez. Bilgisayar programının kullanımı için gerekli olduğu sürece, bilgisayar programını kullanma hakkına sahip kişinin bir adet yedekleme kopyası yapması sözleşme ile önlenemez.

Bilgisayar programının kullanım hakkına sahip kişinin yapmaya hak kazandığı bilgisayar programının yüklenmesi, görüntülenmesi, çalıştırılması, iletilmesi veya depolanması fiillerini ifa ettiği sırada, bilgisayar programının herhangi bir ögesi altında yatan düşünce ve ilkeleri belirlemek amacı ile, programın işleyişini gözlemlemesi, tetkik etmesi ve sınaması serbesttir.

Bağımsız yaratılmış bir bilgisayar programı ile diğer programların ara işlerliğini gerçekleştirmek üzere gerekli bilgileri elde etmek için, bilgisayar programının çoğaltılması ve işlenmesi anlamında kod'un çoğaltılmasının ve kod formunun çevirisinin de zorunlu olduğu durumlarda, bu fiillerin ifası aşağıdaki şartların karşılanması halinde serbesttir :

1. Bu fiillerin, ruhsat sahibi veya bir bilgisayar programının kopyasını kullanma hakkı sahibi diğer bir kişi tarafından veya onların adına bunu yapmaya yetkili kişi tarafından ifa edilmesi,

2. Araştırılması için gerekli bilginin, (1) numaralı bentte belirtilen kişilerin kullanımına sunulmaması,

3. Bu fiillerin araştırılması için gereken program parçaları ile sınırlı olması.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 15. – 5846 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 39. – Bir edebiyat eseri, ancak eser sahibinin yazılı izniyle müzik eserinde kullanılabilir.

Herhangi bir müzik eserinde kullanılan her türden güfte, libretto ve benzeri eserler bestelendiğinde, ortak eser kayıt, tescil ve ticarî dolaşıma konulmadan önce bu izin her aşamada belgelendirilir ve hak sahipleri ile diğer ilgililer tarafından denetlenir.

Güftelerin, konser ve radyo-televizyon programlarına konularak parasız dağıtılması ve ses taşıyıcılarının üstünde veya bununla birlikte verilmek üzere bastırılması mümkündür. Bu imkânlardan yararlanan kimse, edebiyat eserinin ve eser sahibinin adını belirtmek zorundadır.”

MADDE 16. – 5846 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Eser sahipleri ile komşu hak sahipleri, üyelerinin ortak çıkarlarını korumak ve mevzuatın öngördüğü esas ve usuller içinde bu Kanun ile tanınmış haklarının takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve hak sahiplerine dağıtımını sağlamak üzere, Kültür Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca onaylanan tüzük ve tip statülere uygun olarak, meslek birlikleri kurabilirler. Aynı alanda birden fazla meslek birliği kurulabilir. Her birlik ihtiyaçlar doğrultusunda şubeler açarak çalışabilir.

Meslek birlikleri, Kültür Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca onaylanan tip statüye uygun olarak bir üst kuruluş kurabilirler.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yukarıdaki fıkra hükümleri, onun uygulanması ile elde edilen bilgilerin;

1. Bağımsız yaratılmış bilgisayar programının araişlerliğini gerçekleştirmenin dışında diğer amaçlar için kullanılmasına,

2. Bağımsız yaratılmış bilgisayar programının araişlerliği için gerekli olduğu durumlar dışında başkalarına verilmesine,

3. İfade ediliş bakımından esastan benzer bir bilgisayar programının geliştirilmesi, üretilmesi veya pazarlanması veya fikri hakları ihlal eden herhangi diğer bir fiil için kullanılmasına, izin verilmez.

Yedinci ve sekizinci fıkra hükümleri, programdan normal yararlanma ile çelişir veya hak sahibinin meşru yararlarına makul olmayan müdahale eder şekilde kullanılmasına izin verecek tarzda yorumlanamaz.

MADDE 15. – Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. – 5846 sayılı Kanununun 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 39. – Bir edebiyat eseri, ancak eser sahibinin yazılı izniyle müzik eserinde kullanılabilir.

Herhangi bir müzik eserinde kullanılan her türden güfte, libretto ve benzeri eserler bestelendiğinde, ortak eser kayıt, tescil ve ticarî dolaşıma konulmadan önce bu izin her aşamada belgelendirilir ve hak sahipleri ile diğer ilgililer tarafından denetlenir.

Güftelerin, konser ve radyo-televizyon programlarına konularak parasız dağıtılması ve ses taşıyıcılarının üstünde veya bunlarla birlikte verilmek üzere bastırılması mümkündür. Bu imkânlardan yararlanan kimse, edebiyat eserinin ve eser sahibinin adını belirtmek zorundadır.

MADDE 16. – Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. – 5846 sayılı Kanununun 42 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Eser sahipleri ile komşu hak sahipleri, üyelerinin ortak çıkarlarını korumak ve mevzuatın öngördüğü esas ve usuller içinde bu kanun

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ile tanınmış haklarının takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve hak sahiplerine dağıtımını sağlamak üzere, Kültür Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca onaylanan tüzük ve tip statülere uygun olarak, meslek birlikleri kurabilirler. Alan tespiti tüzük ile belirlenir. Her alanda birden fazla meslek birliği kurulamaz. Her birlik ihtiyaçlar doğrultusunda şubeler açarak çalışabilir.

Meslek birlikleri, Kültür Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca onaylanan tip statüye uygun olarak bir üst kuruluş kurabilirler.

MADDE 17. – 5846 Sayılı Kanununun 43 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 43. – Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu; radyo ve televizyonla yapacağı yayınlarda faydalanacağı Türk veya yabancı uyruklu yazar, besteci ve diğer eser sahiplerini tespit şekli ne olursa olsun, umuma arzedimmiş ve koruma süresi dolmamış bütün eserlerini, eser sahiplerinin, malî hak sahiplerinin ve meslek birliklerinin iznini almaksızın;

1. Sesli ve görüntülü yayınlarda kullanma,

2. Radyo ve televizyon program tekniklerinin gerektirdiği ve eserin özünü bozmayan her türlü işlemlere tabi tutmak,

3. Uygun bulunacak sanatçı veya sanatçılara icra ettirme,

4. Sesli ve görüntülü yayınlarda kullanma ve eğitim ve kültür kurumları ile yabancı radyo ve televizyon kuruluşlarına gönderilmek üzere her türlü teknik usullerle tespit ve çoğaltmalarını yapma,

5. Programlarında yer verdiği yayınlanmış müzik eserlerini ses nakil ve tekrarına yarayan aletlere alma,

Yetkisine sahiptir. Ancak, sözlü ve sözsüz sahne eserlerinin Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu tarafından kullanılabilmesi, eser sahibinin iznine bağlıdır. Bu izin alındığı

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

takdirde, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu bu maddedeki yetkileri serbestçe kullanır.

Yayın tipi ve türü ne olursa olsun yukarıda öngörülen yetki, eser sahiplerine, bunlardan malî hakları devir almış olanlara veya meslek birliklerine, esasları Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle belirlenecek şekilde ücret ödenmesi kaydıyla Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu tarafından kullanılır. Bu yetki karşılığında, eser sahiplerine, ilgili meslek birliğinin veya federasyonun görüşü alınarak Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Yönetim Kurulunun yapacağı öneri üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilecek tarifeye göre ödeme yapılır. Ancak, bu kanunun 32, 34, 36, 37 ve 39 uncu maddeleri gereğince yayımı esasen serbest olan hususlar için ücret ödenmez.

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, bu yetkiyi başka kişi veya kuruluşlara devir edemez, her türlü teknik yöntemlerle tespit ve çoğaltma yetkisini, sadece kendi yayınları için kullanır. Bu yetkinin kullanılması sırasında Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu eser sahiplerinin manevî haklarını korumak ve gözetmekle yükümlüdür.

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, eğitim ve kültür kuruluşlarına ve yabancı radyo televizyon kuruluşlarına göndereceği tespitlerle ilgili olarak, bu kuruluşlara gönderilen tespitlerin ticarî maksatlarla kullanılamayacağını, çoğaltılamayacağını ve başka kuruluşlara kullanılmak üzere gönderilemeyeceğini bildirir.

- Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu her yayın yılı sonunda yayınlarında yer verdiği ve yurt dışında başka kuruluşlara gönderdiği eserlerin yazar, besteci, güfte yazarı, mütercim ve işleyenlerinin isimlerini ve bu eserlerin canlı, bant, plak, film ve benzeri tespit şekillerini, yayım gününü, saatini, süresini ve tekrarlarını gösterir bir çizelgeyi hak sahipleri veya meslek birlikleri tarafından incelenmek üzere hazır bulundurmakla yükümlüdür. Yayın çizelgesinin düzenlenme esasları ve bunun ilgililer tarafından incelenme şartları

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 17. – 5846 sayılı Kanunun 44 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 44. – Malî hak sahipleri ile fikir ve sanat eserlerinin işaret, ses ve resimle tekrarına yarayan aletleri imal edenler ve basanlar; bu Kanunun öngördüğü şekilde çoğaltarak satışa çıkarılacak, dağıtılacak veya başka türlü ticaret mevkiine konacak bir eserin bütün nüshalarında işaret ve seri numarası bulundurmakla müştereken yükümlüdürler.

Her türlü boş video kaseti, ses kaseti, kompakt disk imal veya ticarî amaçla ithal eden gerçek ve tüzel kişiler, imalat veya ithalat bedeli üzerinden yüzde beşi geçmemek üzere Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek orandaki miktarı keserek, bir ay içinde topladıkları meblağı, sonraki ayın en geç yarısına kadar Kültür Bakanlığı adına bir ulusal bankada açılacak özel hesaba yatırmakla yükümlüdürler. Bakanlık bu hesapta toplanan miktarın 3/4'ünü, meslek birliklerinin temsil ettikleri hak sahiplerine dağıtılmak üzere meslek birlikleri arasında paylaşır. Meslek birlikleri bu parayı, Bakanlığın onaylayacağı dağıtım planlarına göre hak sahiplerine dağıtır. Bakanlık, bu planları onaylarken, meslek birliklerince temsil edilen eserlerin özel kopyalama miktarını gözönüne alır. Bakanlık, bu miktarın geri kalan 1/4'ünü, kültürel ve sosyal amaçlarla ve fikrî haklara tecavüzün önlenmesi için kullanır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu tarafından tespit edilir.

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun bu şekilde yayımlandığı eserlerden memleket tarihi ve kültürü bakımından önemli olanlar, Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine ve masrafı bu bakanlık bütçesinden karşılanmak şartıyla çoğaltılır ve bir nüshası saklanmak üzere Millî Kütüphane Başkanlığına verilir.

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun özel bir program düzenlemesi hali dışında, televizyon yayınlarında görüntüye giren her türlü güzel sanat eserlerinin yayımı dolayısıyla herhangi bir ücret ödenmez.

Radyo ve Televizyonda yayınlanmak üzere, Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte düzenlenen örgün ve yaygın eğitim yayınları ve yükseköğretim kurumlarıyla birlikte düzenlenen açık eğitim yayınları için, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ile adı geçen diğer kurumlar yararlandıkları eserlerin sahiplerinden izin almazlar ancak ücret öderler.

Yetki belgesi ile meslek birliğine devredilen eserler için ödemeler, hak sahiplerine dağıtılmak için meslek birliğine, diğer hallerde doğrudan malî hak sahiplerine yapılır.

MADDE 17. – Tasarının 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. – 5846 sayılı Kanununun 44 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 44. – Malî hak sahipleri ile fikir ve sanat eserlerinin işaret, ses ve resimle tekrarına yarayan aletleri imal edenler ve basanlar; bu kanunun öngördüğü şekilde çoğaltarak satışa çıkarılacak, dağıtılacak veya başka türlü ticaret mevkiine konacak bir eserin bütün nüshalarında işaret ve seri numarası bulundurmamakla müştereken yükümlüdürler.

Her türlü boş video kaseti, ses kaseti, kompakt disk, bilgisayar disketi imal veya ticarî amaçla ithal eden gerçek ve tüzel kişiler, imalat veya ithalat bedeli üzerinden yüzde beşi geçmemek üzere Bakanlar Kurulu kararıyla

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Fikir ve sanat eserleri nüshalarının şahsî veya umumî mahallerde temsil edilmek amacıyla kulanımlarına göre üzerlerine konacak işaret ve seri numaralarına, bunu taşımayan nüshaların toplatılmasına, çoğaltılan ve dağıtılan nüsha sayısının kime bildirileceğine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Kültür Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir.”

MADDE 18. – 5846 sayılı Kanunun 66 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Eser sahibinin, ikamet ettiği yerde tecavüzün ref'i ve men davası açma hakkı vardır.”

MADDE 19. – 5846 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (2) numaralı bendinin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Güzel Sanat eserlerinin ve mimari projelerin izinsiz kullanımında, rayiç bedel esas alınarak, eser sahibince tazminat talep edilebilir.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin) (Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

belirlenecek orandaki miktarı keserek, bir ay içinde topladıkları meblağı, sonraki ayın engeç yarısına kadar Kültür Bakanlığı adına bir ulusal bankada açılacak özel hesaba yatırmakla yükümlüdürler.

Bakanlık bu hesapta toplanan miktarın 3/4'ünü, meslek birliklerinin temsil ettikleri hak sahiplerine dağıtılmak üzere meslek birlikleri arasında paylaştırır. Meslek birlikleri bu parayı, Bakanlığın onaylayacağı dağıtım planlarına göre hak sahiplerine dağıtır. Bakanlık bu planları onaylarken, meslek birliklerince temsil edilen eserlerin özel kopyalama miktarını gözönüne alır. Bakanlık, bu miktarın geri kalan 1/4'ünü, kültürel ve sosyal amaçlarla ve fikri haklara tecavüzün önlenmesi için kullanır.

Fikir ve sanat eserleri nüshalarının şahsî veya umumî mahallerde temsil edilmek amacıyla kullanımlarına göre üzerlerine konacak işaret ve seri numaralarına, bunu taşımayan nüshaların toplattırılmasına, çoğaltulan ve dağıtılan nüsha sayısının kime bildirileceğine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Kültür Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir.

MADDE 19. — 5846 sayılı Kanununun 66 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Eser sahibi, ikamet ettiği yerde de tecavüzün ref'i ve men davası açabilir.

MADDE 20. — 5846 sayılı Kanununun 67 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. Güzel Sanat eserlerinde eser sahibi asıldaki değişikliğin kendisi tarafından yapılmadığını veya eserdeki adının kaldırılmasını yahut değiştirilmesini talep edebilir. Eski halin iadesi mümkün ise değişikliğin izalesi ammenin veya malikin menfaatlerini esaslı surette haleldar etmiyorsa eser sahibi eseri eski hale getirebilir.

MADDE 18. — 5846 sayılı Kanununun 66 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Eser sahibi, ikamet ettiği yerde de tecavüzün ref'i ve men davası açabilir.”

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 20. — 5846 sayılı Kanunun 68 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 68. — Eser, hak sahibinin izni olmadan çevrilmiş, sözleşme dışı veya sözleşmede belirtilen sayıdan fazla basılmış, diğer bir biçimde işlenmiş ya da radyo ve televizyon ile yayınlanmış, temsil edilmişse; izni alınmamış eser sahibi, rayiç bedel itibariyle uğradığı zararın en çok üç katını isteyebilir.

Bir eserden izinsiz çoğaltma yolu ile yarar sağlanıyorsa ve çoğaltılan kopyaları satışa çıkarılmamışsa, eser sahibi; çoğaltılmış kopyaların, çoğaltmaya yarayan film, kalıp ve benzeri araçların imhasını veya maliyet fiyatını aşmamak üzere çoğaltılmış kopyaların ve çoğaltmaya yarayan film, kalıp ve benzeri gereçlerin uygun bir bedel karşılığında kendisine verilmesini ya da sözleşme olması durumunda isteyebileceği miktarın üç kat fazlasını talep edebilir. Bu husus, izinsiz çoğaltma yoluna giden kişinin yasal sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Bir eserin izinsiz çoğaltılan kopyaları satışa çıkarılmışsa veya satış haksız bir tecavüz oluşturuyorsa, eser sahibi tecavüz edenin elinde bulunan nüshalar hakkında ikinci fıkrada yazılı şikârlarını seçebilir.

Bedel talebinde bulunan kişi, tecavüz edene karşı onunla bir sözleşme yapmış olması halinde haiz olabileceği bütün hak ve yetkileri ileri sürebilir.”

MADDE 21. — 5846 sayılı Kanunun 70 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Manevi hakları haleldâr edilen kişi, uğradığı manevî zarara karşılık manevî tazminat ödemesi için dava açabilir. Mahkeme, bu para yerine veya bunlara ek olarak başka bir manevî tazminat şekline de hükmedebilir.”

MADDE 22. — 5846 sayılı Kanunun 71 inci maddesinin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kişiler hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 20. – Tasarının 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. – 5846 sayılı Kanununun 68 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 68. – Eser, hak sahibinin izni olmadan çevrilmiş, sözleşme dışı veya sözleşmede belirtilen sayıdan fazla basılmış, diğer bir biçimde işlenmiş ya da radyo ve televizyon ile yayınlanmış, temsil edilmişse; izni alınmamış eser sahibi, rayiç bedel itibarıyla, uğradığı zararın en çok üç katını isteyebilir.

Bir eserden izinsiz çoğaltma yolu ile yarar sağlanıyorsa ve çoğaltılan kopyaları satışa çıkarılmamışsa, eser sahibi; çoğaltılmış kopyaların, çoğaltmaya yarayan film, kalıp ve benzeri araçların imhasını veya maliyet fiyatını aşmamak üzere çoğaltılmış kopyaların ve çoğaltmaya yarayan film, kalıp ve benzeri gereçlerin uygun bir bedel karşılığında kendisine verilmesini ya da sözleşme olması durumunda isteyebileceği miktarın üç kat fazlasını talep edebilir. Bu husus, izinsiz çoğaltma yoluna giden kişinin yasal sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Bir eserin izinsiz çoğaltılan kopyaları satışa çıkarılmışsa veya satış haksız bir tecavüz oluşturuyorsa, eser sahibi tecavüz edenin elinde bulunan nüshalar hakkında ikinci fıkrada yazılı şıklardan birini seçebilir.

Bedel talebinde bulunan kişi, tecavüz edene karşı onunla bir sözleşme yapmış olması halinde haiz olabileceği bütün hak ve yetkileri ileri sürebilir.

MADDE 21. – Tasarının 21 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. – 5846 sayılı Kanununun 70 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Manevi hakları haleldar edilen kişi, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat ödenmesi için dava açabilir. Mahkeme, bu para yerine veya bunlara ek olarak başka bir manevi tazminat şekline de hükmedebilir.

MADDE 22. – Tasarının 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. – 5846 sayılı Kanununun 71 inci maddesinin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kişiler hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükümlenir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 23. — 5846 sayılı Kanunun 72 nci maddesine (4) numaralı bentten sonra gelmek üzere aşağıdaki (5) numaralı bent eklenmiş ve maddenin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“5 — Bir eseri veya işlenmelerini kiralayan,”

“Kişiler hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.”

MADDE 24. — 5846 sayılı Kanunun 73 üncü maddesine (4) numaralı bentten sonra gelmek üzere aşağıdaki (5) ve (6) numaralı bentler eklenmiş ve maddenin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“5. Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak çoğaltıldığını bildiği veya bilmesi icap ettiği bir eserin nüshalarını ticarî amaçla elinde bulunduran;

6. Yegâne amacı bir bilgisayar programını korumak için uygulanan bir teknik aygıtın geçersiz kılınmasına veya izinsiz ortadan kaldırılmasına yarayan herhangi bir teknik aracı ticarî amaç için elinde bulunduran veya dağıtan;”

“Kişiler hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.”

MADDE 25. — 5846 sayılı Kanunun 79 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanuna göre verilen hapis cezaları, para cezasına çevrilemez ve tecil edilemez.”

MADDE 26. — 5846 sayılı Kanunun 80 inci maddesi, bölüm alt başlığı ve madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) Komşu haklar ve tecavüzün önlenmesi :

I — Eser sahibinin haklarına komşu haklar :

Madde 80. — Eser sahibinin maddî—manevî haklarına halel getirmemek şartıyla, fikir ve sanat eserlerini özgün bir biçimde icra eden, yorumlayan, icracı sanatçılarla bir icrayı ya da sesleri ilk defa tespit eden ses taşıyıcısı yapımcıları ve radyo—televizyon kuruluşlarının, eser sahibinin haklarına komşu hakları vardır.

Bir icracı sanatçının icrasını tespit etme, bu tespiti çoğaltma, kiralama, icranın telli—telsiz her türlü araçla yayınlanması ya da temsili suretiyle faydalanma hakkı münhasıran icracı sanatçıya aittir ve icracı sanatçının yazılı izni gereklidir. İracı sanatçılar bu haklarını uygun bir bedel karşılığında sözleşmeyle yapımcıya devredebilirler.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 23. — Tasarının 23 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Tasarının 24 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Tasarının 26 ncı maddesi 25 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 24. — 5846 sayılı Kanununun 72 nci maddesine (5) ve (6) numaralı bentler eklenmiş ve maddenin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

5. Bir eseri veya işlenmelerini kiralayan,

6. Eser sahibinin izni olmadan yapılan nüshaları ithal eden,

Kişiler hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

MADDE 25. — 5846 sayılı Kanununun 73 üncü maddesine (5) ve (6) numaralı bendler eklenmiş, maddenin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

5. Bu Kanun hükümlerine akırı olarak çoğaltıldığını bildiği veya bilmesi icap ettiği bir eserin nüshalarını ticarî amaçla elinde bulunduran,

6. Yegane amacı bir bilgisayar programını korumak için uygulanan bir teknik aygıtın geçersiz kılınmasına veya izinsiz ortadan kaldırılmasına yarayan herhangi bir teknik aracı ticarî amaç için elinde bulunduran veya dağıtan,

Kişiler hakkında üç aydan üç yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

MADDE 26. — 5846 sayılı Kanununun 80 inci maddesi bölüm alt başlığı ve madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A) Komşu Haklar ve Tecavüzün Önlenmesi :

I. Eser Sahibinin haklarına komşu haklar;

Madde 80. — Eser sahibinin maddî-manevî haklarına halel getirmemek şartıyla, fikir ve sanat eserlerini özgün bir biçimde icre eden, yorumlayan, icracı sanatçılarla bir icrayı ya da sesleri ilk defa tespit eden ses taşıyıcısı yapımcıları ve radyo-televizyon kuruluşlarının, eser sahibinin haklarına komşu hakları vardır.

Bir icracı sanatçının icrasını tespit etme, bu tespiti çoğaltma, kiralama, icranın telli-tel-
(S. Sayısı : 771)

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Temsil, bir orkestra, koro veya tiyatro grubu tarafından icra edilirse, yalnız şefin izni yeterlidir.

Sanatkâr veya grup; okuma, icra veya temsil için bir müteşebbis tarafından tutulmuş ise, müteşebbisin de izninin alınması gereklidir.

Bilim, edebiyat veya müzik eserinin icra edilme veya temsilinin kamu düzeni, eğitim-öğretim veya röportaj amaçlı olması halinde ve kazanç amacı olmayan durumlarda izne gerek yoktur. Ancak, bu uygulama hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar veremez ya da eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz.

Bir kaydın doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak çoğaltılması, kiralanması, telli-telsiz her türlü araçla yayınlanması ya da kamuya açık yerlerde temsili suretiyle o kayıttan faydalanma hakkı münhasıran yapımcıya aittir ve yapımcının yazılı izni gereklidir.

Radio-televizyon kuruluşlarının yazılı izni olmaksızın, hiçbir kişi veya kuruluş, yapılan yayınların bütününtü veya bir kısmını çoğaltamaz, telli-telsiz her türlü araçla tekrar yayınlamayaz, gi-rişi ücrete tabi yerlerde gösteremez.

Sinema eserlerinde, eserin birlikte sahipleri, filmin jeneriğinde ve reklamlarında, umuma arzı halinde yapılan ilan ve reklamlarda adlarının belirtilmesini, yapımcı, sinema ve radyo-televizyon işletmelerinden isteyebilirler.

Sanatçılar, koro ve orkestralarda şef ve solistler, tiyatro gruplarında şeflik eden veya başrol alan aktörler işaret, resim ve ses nakline yarayan vasıtalarda adlarının belirtilmesini isteyebilirler.

Komşu hak sahipleri de eser sahipleri gibi, tecavüzün ref'i, tecavüzün men'i ve tazminat davası haklarından faydalanabilirler.

Bu maddede belirtilen yazılı izni almadan bir komşu hak sahibinin haklarına tecavüz edenler hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis, 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

siz her türlü araçla yayınlanması ya da temsili suretiyle faydalanma hakkı münhasıran icracı sanatçıya aittir ve icracı sanatçının yazılı izni gereklidir. İcracı sanatçılar bu haklarını uygun bir bedel karşılığında sözleşmeyle yapımcıya devredebilirler.

Temsil, bir orkestra, koro veya tiyatro grubu tarafından icra edilirse, yalnız şefin izni yeterlidir.

Sanatkâr veya grup; okuma, icra veya temsil için bir müteşebbis tarafından tutulmuş ise, müteşebbisin de izninin alınması gereklidir.

Bir kaydın doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak çoğaltılması, kiralınması, telli-telsiz her türlü araçla yayınlanması ya da kamuya açık yerlerde temsili suretiyle o kayıttan faydalanma hakkı münhasıran yapımcıya aittir ve yapımcının yazılı izni gereklidir.

Radyo-televizyon kuruluşlarının yazılı izni olmaksızın, hiçbir kişi veya kuruluş, yapılan yayınların bütününe veya bir kısmını çoğaltamaz, telli-telsiz her türlü araçla tekrar yayınlamaz, girişi ücrete tabi yerlerde gösteremez.

Aşağıda belirtilen hallerde komşu sahibinin yazılı izni gerekli değildir.

1. Fikir ve sanat eserlerinin kamu düzeni, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma veya röportaj amacıyla ve kazanç amacı güdülmeksizin icra edilmesi ve kamuya arzı,

2. Fikir ve sanat eserleriyle radyo-televizyon programlarının yayınlanma ve kâr amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus çoğaltılması,

3. Radyo-televizyon kuruluşlarının kendi olanaklarıyla kendi yayınları için yaptıkları geçici tespitler,

4. Bu Kanunun 30 uncu, 32 nci, 34 üncü, 35 inci, 43 üncü, 46 ncı ve 47 nci maddelerinde belirtilen haller.

Ancak bu uygulama, hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 27. – 5846 sayılı Kanunun 81 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“II – Fikrî haklara tecavüzün önlenmesi :

Madde 81. – Bir eserin çoğaltılabilmesi için basımevi, yapımevi veya dolun tesisine, eser sahibi veya hak sahibi olunduğunun noter tasdikli ve 52 nci maddeye uygun sözleşme veya yetki belgesiyle kanıtlanması gerekir. Eseri çoğaltanlar, Maliye Bakanlağından tasdikli sipariş fişi ve irsalıyesi doldurmak ve bunları fatura ile göstermek zorundadırlar.

Sürelı olmayan yayınlara, Kültür Bakanlağından alınacak bandrolun yapıştırılması zorunludur. Bandrol alabilmek için birinci fıkrada sayılan belgelerin ibrazı gerekir. Belge alınmasıyla ilgili esas ve usuller, Kültür Bakanlağıınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Fikir ve sanat eserleri sahiplerinin, hak sahiplerinin veya komşu haklarının hak sahibi dışındaki kişiler tarafından izinsiz olarak kullanılması halinde eser ve malî hak sahiplerinin ya da yetkili hak izleme kuruluşunun başvurusu üzerine, tecavüzün gerçekleştiği veya sonuçlarının meydana geldiği yerin Cumhuriyet başsavcılığı; yetkili yargıçtan, usulsüz çoğaltılmış ya da temsil edilmiş eser nüshalarının toplatılmasını ve bu konuda kullanılan teknik araçların mühürlenmesini talep edebilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet başsavcısı, üç gün içinde yetkili yargıcın onayına sunulmak üzere toplatma ve mühürleme kararını resen verebilir.

Hak sahipleri haklarını kanıtlayan belgelerle birlikte, suçun dava zamanaşımı süresi içinde kalmak koşulu ile tecavüzü ve faili öğrendikleri tarihten itibaren altı ay içinde Cumhuriyet başsavcılığına başvuruda bulunabilirler. Bu suçla ilgili olarak 3005 sayılı Meşhud Suçların Muhakeme Usulü Kanunu hükümleri uygulanır.

Bu maddede belirtilen yazılı izinleri ve bandrolü almadan işaret, resim ve ses tekrarına yarayan alet veya yöntemlerle eserleri çoğaltan veya yayanlar hakkında, üç aydan bir yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmlenir.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

veremez yada eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz.

Sanatçılar, koro ve orkestralarda şef ve solistler, tiyatro gruplarında şeflik eden veya başrol alan aktörler işaret, resim ve ses nakline yarayan vasıtalarda adlarının belirtilmesini isteyebilirler.

Komşu hak sahipleri de eser sahipleri gibi, tecavüzün ref'i, tecavüzün men'i ve tazminat davası haklarından faydalanabilirler.

Bu maddede belirtilen yazılı izni almadan bir komşu hak sahibinin haklarına tecavüz edenler hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis, 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

MADDE 27. — 5846 sayılı Kanunun 81 inci maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 26. — 5846 sayılı Kanunun 81 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“II. Fikri haklara tecavüzün önlenmesi :

Madde 81. — Bir eserin çoğaltılabilmesi için basımevi, yapımevi veya dolun tesisine, eser sahibi veya hak sahibi olduğunun noter tasdikli ve 52 nci maddeye uygun sözleşme veya yetki belgesi ile kanıtlanması gerekir. Eseri çoğaltanlar Maliye Bakanlığından, tasdikli sipariş fişi ve irsaliyesi doldurmak ve bunları fatura ile göstermek zorundadırlar.

Sürelı olmayan yayınlara, Kültür Bakanlığında alınacak bandrolün yapıştırılması zorunludur. Bandrol alabilmek için birinci fıkrada sayılan belgelerin ibrazı gerekir. Belge alınmasıyla ilgili esas ve usuller, Kültür Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Fikir ve sanat eserleri sahiplerinin, hak sahiplerinin veya komşu haklarının hak sahibi dışındaki kişiler tarafından izinsiz olarak kullanılması halinde, eser ve malı hak sahiplerinin ya da yetkili hak izleme kuruluşunun başvurusu üzerine, tecavüzün gerçekleştiği veya sonuçlarının meydana geldiği yerin Cumhuriyet Başsavcılığı; yetkili yargıçtan, usulsüz çoğaltılmış ya da temsil edilmiş eser nüshalarının toplatılmasını ve bu konuda kullanılan teknik araçların mühürlenmesini talep edebilir. Ge-

II. Fikri haklara tecavüzün önlenmesi :

Madde 81. — Bir eserin çoğaltılabilmesi için basımevi, yapımevi veya dolun tesisine, eser sahibi veya hak sahibi olduğunun noter tasdikli ve 52 nci maddeye uygun sözleşme veya yetki belgesi ile kanıtlanması gerekir. Eseri çoğaltanlar Maliye Bakanlığında, tasdikli sipariş fişi ve irsaliyesi doldurmak ve bunları fatura ile göstermek zorundadırlar.

Sürelı olmayan yayınlara, Kültür Bakanlığında alınarak bandrolün yapıştırılması zorunludur. Bandrol alabilmek için birinci fıkrada sayılan belgelerin ibrazı gerekir. Belge alınmasıyla ilgili esas ve usuller, Kültür Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Fikir ve sanat eserleri sahiplerinin, hak sahiplerinin veya komşu haklarının hak sahibi dışındaki kişiler tarafından izinsiz olarak kullanılması halinde, eser ve malı hak sahiplerinin ya da yetkili Meslek Birliğinin başvurusu üzerine, tecavüzün gerçekleştiği veya sonuçlarının meydana geldiği yerin Cumhuriyet Başsavcılığı; yetkili yargıçtan, usulsüz çoğaltılmış ya da temsil edilmiş eser nüshalarının toplatılmasını ve bu konuda kullanılan teknik araçların mühürlenmesini talep edebilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 28. – 5846 sayılı Kanununun 82 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“III – Komşu hakların kapsamı ve süreleri :

Madde 82. – Bu Kanunun icracı sanatçılarla ilgili hükümleri;

1. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan,
2. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmamakla birlikte; icraları, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde gerçekleştirilen, bu Kanun hükümlerinin uygulandığı ses taşıyıcılarına dahil edilen ve bir ses taşıyıcısına tespit edilmemiş, ancak bu Kanun hükümlerinin uygulandığı radyo-televizyon yayınlarıyla yayınlanan,

icracı sanatçılara uygulanır.

Bu Kanunun ses taşıyıcıları ile ilgili hükümleri;

1. Yapımcıları Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan,
2. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan, ses taşıyıcılarına uygulanır.

Bu Kanunun radyo-televizyon yayınlarıyla ilgili hükümleri;

1. Merkezleri Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde olan,
2. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki yansıtıcı ile yayınlanan, radyo-televizyon programlarına uygulanır.

Bu Kanunun komşu haklarla ilgili hükümleri, Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu uluslararası anlaşma hükümlerine göre korunan icracı sanatçılara, yapımcılara ve radyo-televizyon kuruluşlarına da uygulanır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

cikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet Başsavcısı, üç gün içinde yetkili yargıcın onayına sunulmak üzere toplatma ve mühürleme kararını resen verebilir.

Hak sahipleri haklarını kanıtlayan belgelerle birlikte, suçun dava zamanlaşımı süresi içinde kalmak koşulu ile tecavüzü ve faili öğrendikleri tarihten itibaren altı ay içinde Cumhuriyet Başsavcılığına başvuruda bulunabilirler. Bu suçla ilgili olarak 3005 sayılı Meşhud Suçların Muhakeme Usulu Kanunu hükümleri uygulanır.

Bu maddede belirtilen yazılı izinleri ve bandrolü almadan işaret, resim ve ses tekrarına yarayan alet veya yöntemlerle eserleri çoğaltan veya yayanlar hakkında, üç aydan bir yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükümlenir.”

MADDE 27. – 5846 sayılı Kanununun 82 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

III. Komşu hakların kapsamı ve süreleri :

Madde 82. – Bu Kanunun icracı sanatçılarla ilgili hükümleri;

1. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan,

2. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmakla birlikte; icraları, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde gerçekleştirilen, bu Kanun hükümlerinin uygulandığı ses taşıyıcılarına dahil edilen ve bir ses taşıyıcısına tespit edilmemiş ancak bu Kanun hükümlerinin uygulandığı radyo-televizyon yayınlarıyla yayınlanan,

İracı sanatçılara uygulanır.

Bu Kanunun ses taşıyıcıları ile ilgili hükümleri;

1. Yapımcıları Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan,

2. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan,

ses taşıyıcılarına uygulanır.

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet Başsavcısı, üç gün içinde yetkili yargıcın onayına sunulmak üzere toplatma ve mühürleme kararını resen verebilir.

Hak sahipleri haklarını kanıtlayan belgelerle birlikte, suçun dava zamanlaşımı süresi içinde kalmak koşulu ile tecavüzü ve faili öğrendikleri tarihten itibaren altı ay içinde Cumhuriyet Başsavcılığına başvuruda bulunabilirler. Bu suçla ilgili olarak 3005 sayılı Meşhud Suçların Muhakeme Usulu Kanunu hükümleri uygulanır.

Bu maddede belirtilen yazılı izinleri ve bandrolü almadan işaret, resim ve ses tekrarına yarayan alet veya yöntemlerle eserleri çoğaltan veya yayanlar hakkında, üç aydan bir yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükümlenir.

MADDE 28. – 5846 sayılı Kanununun 82 inci maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

III. Komşu hakların kapsamı ve süreleri :

Madde 82. – Bu Kanunun icracı sanatçılarla ilgili hükümleri;

1. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan,

2. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmakla birlikte; icraları, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde gerçekleştirilen, bu Kanun hükümlerinin uygulandığı ses taşıyıcılarına dahil edilen ve bir ses taşıyıcısına tespit edilmemiş ancak bu Kanun hükümlerinin uygulandığı radyo-televizyon yayınlarıyla yayınlanan,

İracı sanatçılara uygulanır.

Bu Kanunun ses taşıyıcıları ile ilgili hükümleri;

1. Yapımcıları Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan,

2. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan,

ses taşıyıcılarına uygulanır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İcracı sanatçıların hakları, icranın tespitinin ilk yayınlandığı tarihten başlayarak, 50 yıl devam eder. İcra yayınlanmamışsa bu süre, icranın ilk aleniyet kazanmasıyla başlar.

Yapımcıların hakları, ses taşıyıcılarının ilk yayınlandığı tarihten başlayarak 50 yıl devam eder.

Radyo-televizyon kuruluşlarının hakları, programın ilk yayınlandığı tarihten başlayarak 50 yıl devam eder.”

MADDE 29. – 5846 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2. – Bu Kanun hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden önce ilk defa ülke içinde yayınlanmış ses taşıyıcılarına da uygulanır. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yayınlanmış ses taşıyıcılarına ilişkin koruma süreleri bu Kanuna göre hesap edilir.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanunun radyo-televizyon yayınlarıyla ilgili hükümleri;

1. Merkezleri Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde olan,

2. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki yansıtıcı ile yayınlanan,

radyo-televizyon programlarına, uygulanır.

Bu Kanunun komşu haklarla ilgili hükümleri, Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu bir uluslararası andlaşma hükümlerine göre korunan icracı sanatçılara, yapımcılara ve radyo-televizyon kuruluşlarına da uygulanır.

İracı sanatçıların hakları, icranın tesbitinin ilk yayımlandığı tarihten başlayarak, 70 yıl devam eder. İcra yayınlanmamışsa bu süre, icranın ilk aleniyet kazanmasıyla başlar.

Yapımcıların hakları, ses taşıyıcılarının ilk yayımlandığı tarihten başlayarak 70 yıl devam eder.

Radyo-televizyon kuruluşlarının hakları, programın ilk yayımlandığı tarihten başlayarak 70 yıl devam eder.

MADDE 28. – Tasarımın 29 uncu maddesi 28 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanunun radyo-televizyon yayınlarıyla ilgili hükümleri;

1. Merkezleri Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde olan,

2. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki yansıtıcı ile yayınlanan,

radyo-televizyon programlarına, uygulanır.

Bu Kanunun komşu haklarla ilgili hükümleri, Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu bir uluslararası andlaşma hükümlerine göre korunan icracı sanatçılara, yapımcılara ve radyo-televizyon kuruluşlarına da uygulanır.

İracı sanatçıların hakları, icranın tesbitinin ilk yayımlandığı tarihten başlayarak, 70 yıl devam eder. İcra yayınlanmamışsa bu süre, icranın ilk aleniyet kazanmasıyla başlar.

Yapımcıların hakları, ses taşıyıcılarının ilk yayımlandığı tarihten başlayarak 70 yıl devam eder.

Radyo-televizyon kuruluşlarının hakları, programın ilk yayımlandığı tarihten başlayarak 70 yıl devam eder.

MADDE 29. – 5846 sayılı Kanuna aşağıdaki ek 2 nci madde eklenmiştir.

EK MADDE 2. – Bu Kanun hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden önce ilk defa memleket içinde yayınlanmış ses taşıyıcılarına da uygulanır. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yayınlanmış ses taşıyıcılarına ilişkin koruma süreleri bu Kanuna göre hesap edilir.

MADDE 30. – 5846 sayılı Kanuna aşağıdaki ek 3 üncü madde eklenmiştir.

EK MADDE 3. – Komşu Haklara ilişkin uygulamalar hakkındaki esaslar, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 30. – 5846 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5. – Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olan meslek birlikleri, tip statülerin yayımından itibaren altı ay içinde, Kültür Bakanlığının gözetiminde Kanunun ilgili hükümleri ve tip statü ilkeleri doğrultusunda yeni meslek birliklerine dönüştürüldüler ve bu süre içinde yapacakları genel kurul toplantısı ile yeni organlarını oluştururlar.

Birinci fıkraya hükümlerine uymayan meslek birlikleri, altıncı ayın sonunda kendiliğinden dağılmış sayılır.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 29. — Tasarının 30 uncu maddesi 29 uncu madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — 5846 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olan meslek birlikleri, tip statülerin yayımından itibaren bir yıl içinde Kültür Bakanlığının gözetiminde, Kanunun ilgili hükümleri ve tip statü ilkeleri doğrultusunda yeni meslek birliklerine dönüştürülürler ve bu süre içinde yapacakları genel kurul toplantısı ile yeni organlarını oluştururlar.

Birinci fıkraya hükümlerine uymayan meslek birlikleri, birinci yılın sonunda kendiliğinden dağılmış sayılır.

(Hükümetin Teklifi Ettiği Metin)

MADDE 31. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 32. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.

M. Karayalçın

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı V.

E. Şahin

Devlet Bakanı

T. Akyol

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

C. Erhan

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı

M. Gölhan

Dışişleri Bakanı V.

M. Moğultay

Millî Eğitim Bakanı

N. Ayaz

Sağlık Bakanı

M. K. Dinç

Tarım ve Köyişleri Bakanı

R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

H. Ekinci

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı

A. Ş. Ereğ

Devlet Bakanı

B. S. Dağ

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

A. Ataç

Devlet Bakanı

N. Tekinel

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

N. Menteşe

Maliye Bakanı

İ. Atilla

Bay. ve İskân Bakanı V.

M.T. Köse

Ulaştırma Bakanı V.

N. Tekinel

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

V. Atasoy

Turizm Bakanı

A. Ateş

Çevre Bakanı

R. Akçalı

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 30. – Tasarının 31 inci maddesi 30 uncu madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. – Tasarının 32 nci maddesi 31 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 33. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

